

ЈП "Војводинашуме" Петроварадин

Јавно предузеће
„ВОЈВОДИНАШУМЕ“
ПЕТРОВАРАДИН

Примљено: 09-06-2025			
Оргјед.	Број	Прилог	Вредност
	2022		

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" ПЕТРОВАРАДИН ЗА 2024. ГОДИНУ

Оснивач: Скупштина АП Војводине

Надлежна филијала управе за трезор: Филијала Нови Сад

Делатност: 0210 – Гајење шума и ост. шумарске делатности

Матични број: 08762198

ПИБ: 101636567

Седиште: Петроварадин

Надлежни секретаријат: Секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство

Петроварадин, јун 2025. год.

САДРЖАЈ:

РЕЧ ДИРЕКТОРА.....	4
ИСТОРИЈАТ ПРЕДУЗЕЋА И ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.....	5
МИСИЈА И ВИЗИЈА ПРЕДУЗЕЋА	6
Мисија предузећа	6
Визија предузећа.....	6
ОРГАНИ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА.....	6
Надзорни одбор.....	6
Надлежности Надзорног одбора	6
Директор предузећа.....	7
ДЕЛАТНОСТ ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" ПЕТРОВАРАДИН.....	9
НАЧИН ФИНАНСИРАЊА ПРЕДУЗЕЋА	9
ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА – ШЕМА	10
СТРУКТУРА ПОВРШИНА И СТАЊЕ ШУМА	11
САНАЦИЈА ШТЕТА КОЈЕ СУ НАСТАЛЕ У ШУМАМА УСЛЕД ДЕЈСТВА ОЛУЈНОГ ВЕТРА У 2023. ГОДИНИ.....	15
ЛОВИШТА КОЈИМА ГАЗДУЈЕ ПРЕДУЗЕЋЕ	16
ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА.....	18
КОРИШЋЕЊЕ РИБАРСКИХ ПОДРУЧЈА	19
СЕМЕНАРСТВО И РАСАДНИЧКА ПРОИЗВОДЊА	21
FSSTM (FSC C021645) СЕРТИФИКАЦИЈА ШУМА.....	23
СЕРТИФИКАЦИЈА ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА	24
(ЕВРОПСКА ПОВЕЉА ЗА ОДРЖИВИ ТУРИЗАМ)	24
ОСТВАРЕЊЕ ПО ДЕЛАТНОСТИМА У 2024. ГОДИНИ.....	25
Гајење и заштита шума.....	25
Семенарство и расадничка производња	35
Планирање газдовања шумама - (израда основа газдовања шумама)	37
ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	38
РАЗВОЈ.....	41
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ.....	48
КОРИШЋЕЊЕ ШУМА	49
Производња дрвних сортимената	49

МЕХАНИЗАЦИЈА	50
ПРОДАЈА ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА.....	51
Интерна реализација, мањкови и отпис дрвних сортимената	51
Залихе дрвне масе.....	52
ЛОВСТВО.....	52
Газдовање матичним фондовима крупне дивљачи.....	52
Извршење планова газдовања ловиштима у 2024. годину.....	54
Развојни пројекти делатности ловства у 2024. години	55
УГОСТИТЕЉСТВО	56
ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ ЈП „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ И ПР АКТИВНОСТИ.....	56
ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА У 2024. ГОДИНИ.....	57
Финансијски резултат.....	57
Биланс успеха.....	57
Биланс стања.....	61
Извештај о плаћањима ауторитетима власти	67
Исплаћене зараде у 2024. години	68
Добит Предузећа у периоду 2011-2023	71
Исплата дела добити запосленима	71
Извештај о токовим готовине.....	72
Средства за посебне намене.....	74
Остварени ратио индикатори у 2024. години	75
ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ.....	75
ОСТВАРЕЊЕ ПЛАНА ЗАПОСЛЕНИХ	76
ИНВЕСТИЦИЈЕ.....	79

РЕЧ ДИРЕКТОРА

У 2024. години Јавно предузеће „Војводинашуме“ је спроводило своје активности у сложеним условима који су обележили санирање последица суперћелијске олује из 2023. године, динамичне промене на тржишту производа од дрвета, јако велику понуду и изразито малу потражњу вишеметарског огревног и целулозног дрвета, као и инфлаторна кретања у сектору привреде. На привредне активности, дрвну индустрију, енергетски сектор, као и на сектор шумарства свакако је утицала сложена геополитичка ситуација, као и продужени ефекти светске енергетске кризе, који су повећали неизвесност на глобалном нивоу. Регионално и локално, за ЈП „Војводинашуме“ 2024. година била је примарно у знаку санирања штета из 2023. године, као и реализације свих других планираних радова из области шумарства, заштите природе, ловства и рибарства. Поред свих привредних изазова, као и интензивираних радова на санацији шума, дрвној индустрији је, у уговореним количинама, и, према предвиђеној динамици, испоручена уговорена количина дрвних сортимената. Осим тога, сви радови из области шумарства (санација, расадничка производња, пошумљавање, мелиорације, садња садница, сакупљање, сетва и складиштење жира), заштите природе, ловства и рибарства су успешно завршени. Успешни пословни резултати последица су адаптивног пословања предузећа у односу на све претходно поменуте околности, при чему су посебно значајна финансијска средства која су обезбеђена од стране Владе АПВ, а према санационом плану који је усвојен од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Током читаве 2024. године, Јавно предузеће „Војводинашуме“ је показивало пуну посвећеност економски исплативом, еколошки прихватљивом и социјално праведном газдовању шумама кроз усавршавање метода рада, инсистирајући на технолошкој дисциплини, стручности и шумарској етици и одговорности за очување и унапређење шумских ресурса, што је потврђено кроз успешно учешће предузећа у процесу сертификације шума према FSC стандарду. Посебно бих истакао да је у 2024. години предузеће у значајнијем обиму користило средства из фондова Европске Уније, кроз учешће у пројектима прекограничне сарадње, пројектима транснационалног карактера, па чак и у стратешким пројектима. Годишњи извештај о пословању приказује резултате који су постигнути у протеклој години. У наставку извештаја приказани су основни подаци о предузећу, као и основни изазови који су обележили пословање предузећа. Представљени су резултати по делатностима, као и пројектне активности у којима учествује предузеће. На самом крају приложен је финансијски извештај о раду у 2024. години.

Кокаи Роланд, мастер економиста

ИСТОРИЈАТ ПРЕДУЗЕЋА И ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

ЈП "Војводинашуме" Петроварадин основано је 08.05.2002. године са циљем да интегрално газдује шумама и управља заштићеним природним добрима и ловиштима у складу са принципима одрживог развоја (одрживог шумарства) и профитабилности уз повећање шумовитости и унапређења постојећег шумског фонда АП Војводине.

У пословима унапређења шума, заштите шума и изградњи шумских комуникација Предузеће највећи део финансира из властитих извора, али за део ових радова и за обављање стручно-техничких послова у шумама сопственика конкурише за средства из буџета АП Војводине путем конкурса.

Шумарство АП Војводине је у надлежности Аутономне Покрајине Војводине, Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство Министарства пољопривреде, шумарства и водоприведе (Управе за шуме) и Министарства заштите животне средине Републике Србије.

Своју јавну и привредну мисију Предузеће обавља преко 6 огранака предузећа (четири Шумска газдинства – ШГ "Сремска Митровица, ШГ „Сомбор“ ШГ „Нови Сад“ и ШГ „Банат“ Панчево и два специјализована огранка "Војводинашуме-Ловотурс" и Војводинашуме Турист) састављених од 24 радне јединице које представљају основне јединице планирања и организовања послова из делатности којима се предузеће бави. Предузеће такође има регистровано и 9 огранака - ловачких кућа са делатношћу пружања угоститељских услуга у складу са Законом о угоститељству који нису самостални огранци већ послују у склопу горе наведених Огранака.

Дирекција Предузећа се бави стратегијским пословима и представља највиши ниво у процесу доношења одлука од битног значаја за фирму. Њену структуру чине сектори приказани на организационој шеми на стр. 10.

МИСИЈА И ВИЗИЈА ПРЕДУЗЕЋА

Мисија предузећа

ЈП "Војводинашуме" Петроварадин је основано са циљем да интегрално газдује шумама и управља заштићеним природним добрима и ловиштима у складу са принципима одрживог развоја (одрживог шумарства) и профитабилности уз повећање шумовитости и унапређење постојећег шумског фонда АП Војводине.

Визија предузећа

Предузеће тежи да задржи једну од лидерских позиција у области шумарства у земљи и региону применом техничко-технолошких и научних достигнућа из области шумарства уз јачање инфраструктуре, кадровских капацитета и подизање квалитета шума и шумских екосистема на просторима који су му поверени на газдовање.

ОРГАНИ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА

Надзорни одбор

У складу са важећим Законом о јавним предузећима („Сл. гласник РС“, број 15/2016 и 88/2019), именован је Надзорни одбор ЈП „Војводинашуме“ Петроварадин, који има три члана од којих је један члан из реда запослених у Предузећу.

Решењем Покрајинске владе 127 Број: 023-8/2021 од 24. март 2021.године у Надзорни одбор ЈП „Војводинашуме“ Петроварадин, на период од четири године, именовани су:

- Председник **Драган Божић, магистар ловног туризма.**
- чланови: **1. Драгана Крагуљац, дипл. инж. грађевинарства– мастер;**
2. Ђорђе Цветковић, дипл. инж. шум. из реда запослених.

Надлежности Надзорног одбора

Надлежност Надзорног одбора прописана је одредбом члана 22. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник РС" бр. 15/2016 и 88/2019), 24. Покрајинске скупштинске одлуком о Јавном предузећу „Војводинашуме“ Петроварадин („Сл. Гласник РС“, бр. 53/2016) и чланом 29. Статута ЈП „Војводинашуме“ Петроварадин број 308/X-2а од 31.01.2017.године, 1462/XXX-1 од 19.04.2018.год и 4225/XVIII-2-1 од 07.11.2019.године и 1101/I-5 од 01.04.2021. године (Решење о давању сагласности на Статут, објављено у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине" број 7/2017, 27/2018 и 49/2019 и 21/2021).

У току 2024. године одржано је укупно 13 редовних седница Надзорног одбора ЈП „Војводинашуме“ Петроварадин.

На одржаним седницама Надзорног одбора су донете одлуке и други акти које су у надлежности овог органа, од којих су посебно значајни: правилници, одлуке о одобравању помоћи запосленима, основе газдовања шумама и други плански документи, доношење нових и измена постојећих ценовника производа и услуга предузећа и др. Надзорни одбор је својим одлукама и радом значајно допринео успешном пословању Предузећа у 2024. години.

Директор предузећа

Директор предузећа именује се на 4 године, уз могућност поновног именовања. Директора именује Покрајинска влада АП Војводине.

Директор представља и заступа предузеће, организује и руководи процесом рада, води пословање предузећа и врши друге послове одређене законом и статутом. Функцију директора ЈП “Војводинашуме” Петроварадин врши **Роланд Кокаи маст. ек. именован, Решењем Покрајинске владе: 127 број: 022-254/2023 од 19.07.2023. године, за Директора Предузећа од 29.07.2023. на период од 4 године.**

Примена прописа

Јавно предузеће „Војводинашуме,, у свом раду примењује све позитивне законске и подзаконске прописе Републике Србије, као и одлуке Скупштине АП Војводине и Покрајинске владе.

Прописи који су били у превасходној примени у 2024.години су следећи:

- **Закон о јавним предузећима** ("Службени гласник РС" бр. 15/2016 и 88/2019),
- **Покрајинска скупштинска одлука о покрајинској управи** („Службени лист АПВ”, број: 37/2014, 54/2014 др. одлука и 37/2016, 29/2017, 24/2019, 66/2020 и 38/2021)
- **Статут Аутономне Покрајине Војводине** („Службени лист АП Војводине“, бр.20/2014)
- **Покрајинска скупштинска одлука о Јавном предузећу „Војводинашуме“** („Службени лист АП Војводине“ бр.53/2016)
- **Закон о јавној својини** ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 88/13 и 105/2014,104/2016 – др. закон, 108/2016, 113/2017, 95/2018 и 153/2020) и 94/2024.)
- **Закон о шумама** ("Службени гласник РС" бр.30/2010, 93/2012, 89/2015 и 95/2018 – др. закон)
- **Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине** (“Службени гласник РС” бр.99/09 и 67/2012-одлука УС 18/2020 – др. Закон и 111/2021 – др. закон)
- **Закон о дивљачи и ловству** ("Службени гласник РС" бр. 18/10 и 95/2018 – др. Закон и 92/2023-др. закон)
- **Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда** ("Службени гласник РС" бр.128/2014 и 95/2018 – др. закон),

- **Закон о заштити животне средине** ("Службени гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 – др. закон)
- **Закон о заштити природе** ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016, 95/2018 – др. закон и 71/2021)
- **Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа** ("Службени гласник РС" бр. 135/04, 8/2005 и 41/2009),
- **Закон о здрављу биља** ("Службени гласник РС" бр. 41/09 и 17/2019)
- **Закон о буџетском систему** ("Службени гласник РС" бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр, 108/2013, 124/2014, 68/2015-др. закон и 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021; 118/2021 – др. закон и 138/22, 92/2023 и 94/2024).
- **Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору** ("Службени гласник РС" бр. 93/2012)
- **Закон о рачуноводству** ("Службени гласник РС" бр. 73/2019-др. закон и 44/2021 – др. закон)
- **Закон о ревизији** ("Службени гласник РС" бр. 73/2019)
- **Уредба о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима** ("Службени гласник РС" бр. 27/2014)
- **Уредба о критеријумима и мерилима за утврђивање конкурентности у јавном сектору** ("Службени гласник РС" бр. 103/2012)
- **Закон о заштити података о личности** ("Службени гласник РС", бр. 87/2018)
- **Закон о спречавању корупције** ("Службени гласник РС", бр. 35/2019, 88/2019, 11/2021 - аутентично тумачење, 94/2021 и 14/2022)
- **Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја** ("Службени гласник РС", бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021)
- **Закон о општем управном поступку** ("Службени гласник РС", бр. 18/2016, 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 - одлука УС)

ДЕЛАТНОСТ ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" ПЕТРОВАРАДИН

Претежна делатност Јавног предузећа „Гајење шума и остале шумарске делатности“ је утврђена Покрајинском скупштинском одлуком о Јавном предузећу „Војводинашуме“ („Сл. лист АП Војводине“ бр.4/2013 и 56/2015) а Статутом Јавног предузећа Члан 11. (Сл. лист АПВ бр.12/13) утврђене су остале делатности од којих су најзначајније:

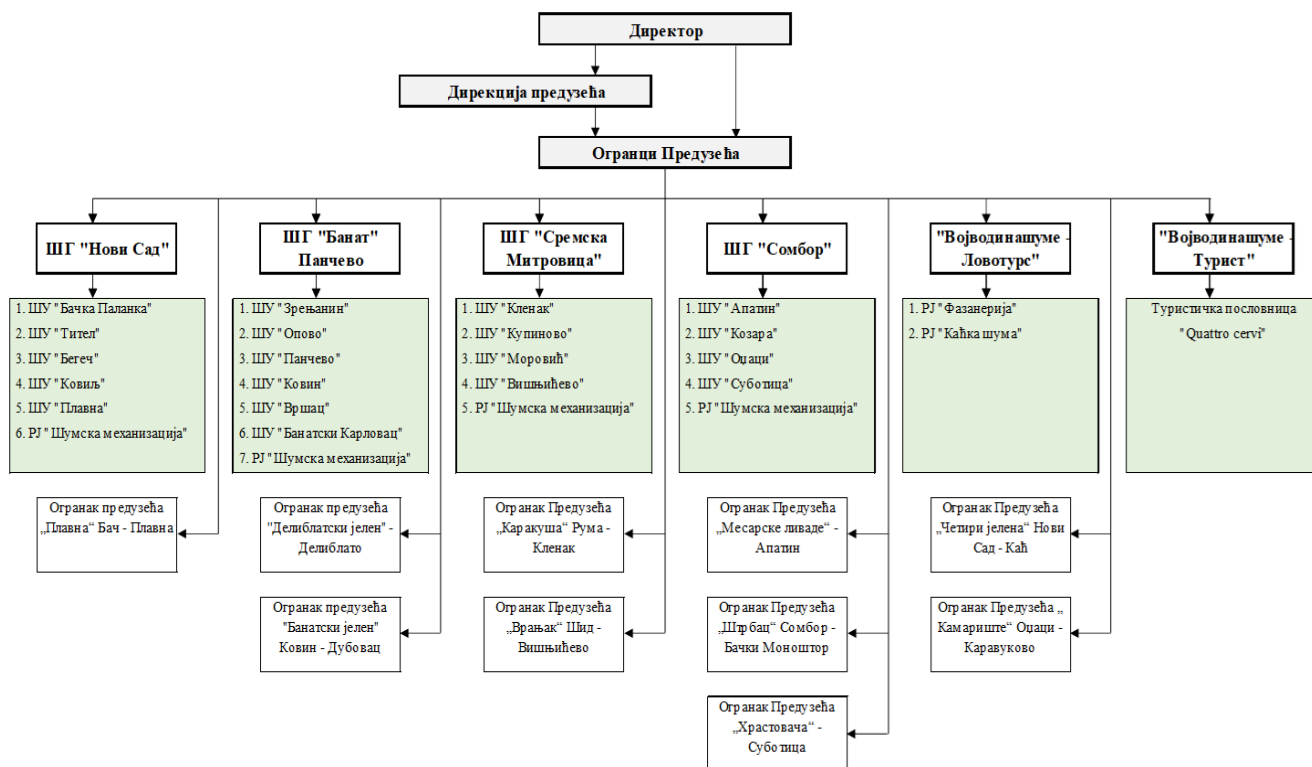
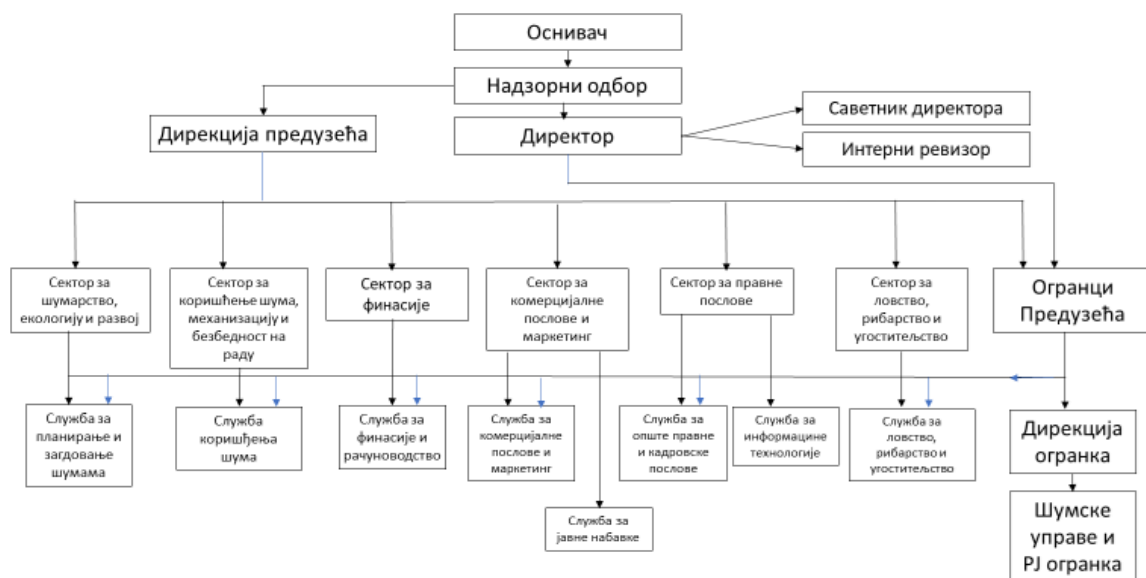
- гајење, одржавање, и обнова шума, реконструкција и мелиорација деградираних шума и шикара, производња шумског семена и садног материјала и подизање нових шума и шумских засада;
- заштита шума
- производња шумских сортимената и коришћења других шумских производа и њихов транспорт, коришћење шума за рекреацију, узгој и лов дивљачи и друго коришћење шума;
- пројектовање, изградња и одржавање шумских саобраћајница, паркова и зелених рекреативних површина и других објеката који служе газдовању шумама;
- израда програма, пројеката и основа газдовања шумама;
- извођење геодетских радова за посебне потребе;
- вршење стручних послова у шумама сопственика;
- лов, узгој дивљачи и услуге;
- делатност путничких агенција и туроператора;
- трговина на велико и мало;
- спољно-трговински промет;
- унапређење и коришћење општекорисних функција шума;
- Јавно предузеће "Војводинашуме" обавља све делатности и послове, одређене Статутом

НАЧИН ФИНАНСИРАЊА ПРЕДУЗЕЋА

Предузеће није буџетски корисник (ни директни ни индиректни). У свом пословању **Предузеће се самостално финансира** пласманом својих производа и услуга по тржишним принципима у складу са важећим законским и подзаконским актима. За одређена средства из буџета Предузеће конкурише на јавном конкурс и добијена средства наменски користи и правда доказима о извршеним радовима.

Највећи део прихода Предузећа верификованих на тржишту (преко 94%) потиче од пласмана дрвних сортимената.

ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА – ШЕМА

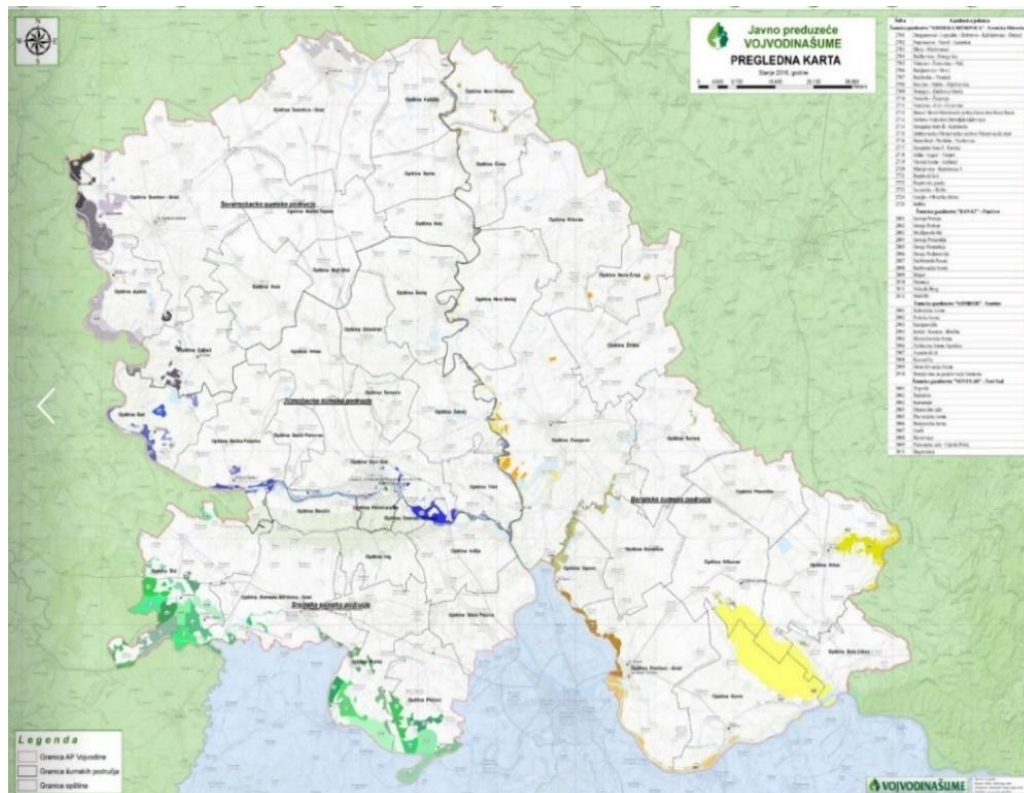
СТРУКТУРА ПОВРШИНА И СТАЊЕ ШУМА

ЛП "Војводинашуме" Петроварадин газдује шумама у државној својини и обавља стручно – техничке послове у шумама сопственика на површини АП Војводине од укупно 136.362,51 ha.

ЈП "Војводинашуме" Петроварадин“ је корисник шума и земљишта на укупној површини од 131.195,38 ha и то:

- шуме и шумске културе - **102.446,51 ha,**
- шумско земљиште - **4.611,07 ha,**
- земљиште за остале намене - **24.137.80 ha.**

У односу на 2023. годину постоји разлика у укупној површини којом ЈП „Војводинашуме“ газдује и на којој обавља стручно – техничке послове у шумама сопственика (уместо 136.362,51 ha, сада је укупно 137.894,36 ha). Разлика у укупној површини којом газдује Предузеће последица је разлика у површини газдинских јединица које су евидентирани у основама донетим у току 2024. године. Укупна површина којом газдује ЈП „Војводинашуме“ се у 2024. години повећала у односу на 2023. годину (131.195,38 ha уместо 130.989,60 ha) за 205,78 ha. Разлог за ово повећање у укупној површини је тај што су приликом израде нових основа, укључене нове површине, пре свега оне које су додељене закључком Владе РС и које се сукцесивно укључују у основе у складу са динамиком њихове израде.

Слика 1. КАРТА ПОВРШИНА ПОД ШУМАМА КОЈИМА ГАЗДУЈЕ ЈП “ВОЈВОДИНАШУМЕ“

Предузеће обавља стручно-техничке послове на укупној површини од 6.698,98 ha, што представља повећање за 1.326,07 ha (у односу на 5.372,91 ha колико је било у 2023. години). У току 2024. године шумама сопственика-физичких на територији града Новог Сада и општина: Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Врбас, Србобран, Бечеј, Темерин, Жабал и Тител газдовало се на основу Програма газдовања шумама (2015-2024), док се шумама сопственика (физичких лица) на територији Севернобачког, Сремског и Банатског шумског подручја газдовало на основу привремених програма газдовања за 2024. годину, с обзиром да је израда нових десетогодишњих програма газдовања била завршена, али тада још увек нису били усвојени. У међувремену су донети десетогодишњи програми за поменута три шумска подручја са периодом важења од 2016. до 2025. године.

Током 2016. године је запримљен Закључак Владе РС бр. 464-8749/2016 од 29.09.2016. године чији саставни део је и акт под називом Предлог доделе ЈП „Војводинашуме“ у коме је дат преглед парцела у државној својини које се са Министарства пољопривреде и заштите животне средине, као корисника и носиоца права коришћења, додељују на коришћење ЈП „Војводинашуме“. Поступајући по предметном Закључку Владе РС, ЈП „Војводинашуме“ је предузело мере с циљем да се организује газдовање земљиштем које је предмет Закључка Владе РС, што је укључивало укњижење права коришћења за предметне парцеле код органа надлежног за вођење непокретности, а затим и увођења додељених парцела у планске документе, у складу са редовном динамиком израде основа газдовања шума чиме би се стекли услови за пошумљавање необраслих парцела и спровођење газдинских мера у шумама на обраслим парцелама. Укупна површина додељених парцела за које је до сада спроведен поступак преноса права коришћења на ЈП „Војводинашуме“ износи 4.785,63 ha.

Након пријема Закључка Владе РС и приступања његовом спровођењу, ЈП „Војводинашуме“ је надлежним организационим јединицама РГЗ поднело захтеве за пренос права коришћења са министарства на ЈП „Војводинашуме“. Надлежне организационе јединице РГЗ-а су донеле решења о преносу права коришћења на Предузеће за већину парцела. За поједине парцеле се још увек чекају решења. Међутим, у појединим случајевима, у којима је овом предузећу предметним Закључком Владе РС додељен само део парцеле (нпр. део парцеле који је по култури шума), надлежна јединица РГЗ-а је донела решење којим се право коришћења на целој парцели преноси на ЈП „Војводинашуме“ (право коришћења је укњижено као 1/1). Као резултат тога, настала је ситуација да је право коришћења за ЈП у катастру укњижено на већој површини од оне која је званично додељена предметним закључком (а то је површина која је наведена још у извештају из 2017.). Надлежно министарство, на које су се парцеле водиле, није се жалило на донета решења (осим у појединим, ретким случајевима), па је тренутно стање као што је наведено. Треба имати у виду да су неке од додељених парцела у поступку реституције, те да ће бити још промена у укупној површини додељених парцела којом се газдује.

Током примене Закључка Владе и спровођења претходно наведених поступака констатоване су потешкоће које ограничавају могућност газдовања додељеним површинама у пуном капацитету. У питању су различита ограничења административне и имовинско – правне природе, а пре свега је истакнута проблематика која се односи на додељене парцеле које су по култури у катастру воде као шума, а по врсти земљишта се воде као пољопривредно земљиште или грађевинско земљиште.

У односу на површине које су додељене Закључком Владе установљено је да постоји читав низ проблема који су евидентирани као што следи:

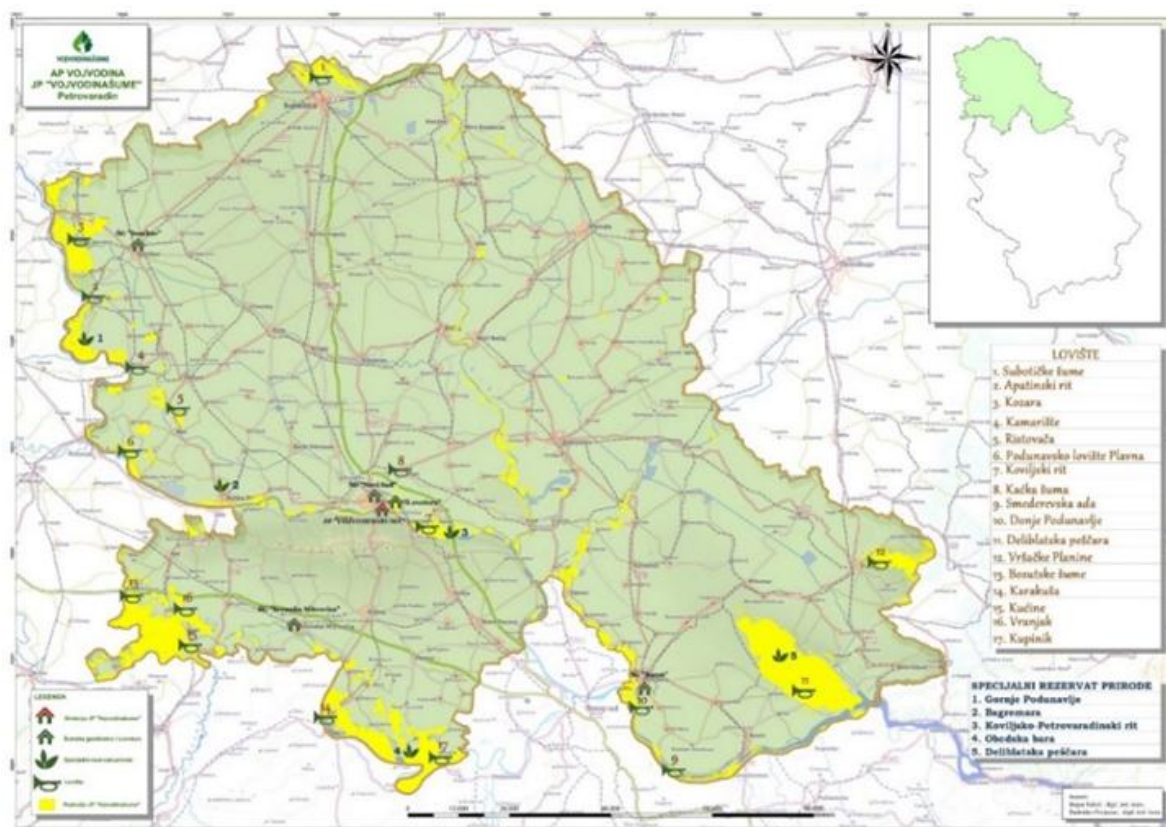
1. За поједине парцеле јединица локалне самоуправе је писмено затражила од ЈП „Војводинашуме, да се одрекне права коришћења на предметним парцелама јер планирају да их користе у друге сврхе.
2. На појединим парцелама постоје уписани терети.
3. На појединим додељеним парцелама постоје нелегално изграђени објекти.
4. Посебан проблем представља што је у појединим случајевима Закључком Владе РС додељен само идеални део парцеле, а не цела парцела. На таквим површинама није могуће организовати газдовање док се не спроведе препарцелација и разграничење површина.
5. Од укупног броја добијених парцела, 70% парцела је испод 1 ha. Површина добијених парцела се простира на 56 катастарских општина, што отежава чување шума и спровођење уређајних мера.
6. Поједине парцеле се налазе у поступку реституције.
7. Поједине парцеле додељене Закључком Владе РС, у катастру се по врсти земљишта воде као „грађевинско земљиште изван грађевинског подручја, а по култури су шума, на терену необрасло. С обзиром да се парцеле воде као грађевинско земљиште, на основу одредаба Закона о планирању и изградњи, ове парцеле прелазе у својину оснивача, тј. Аутономне покрајине Војводине.
8. За поједине парцеле које су додељене Закључком Владе РС и планиране за пошумљавање, локална самоуправа се изјаснила да су наведене парцеле издате у закуп физичком лицу.
9. Постоје катастарске парцеле које су позициониране унутар граница Националног парка „Фрушка гора“ и требало је да буду додељене националном парку, а не овом предузећу.

Имајући у виду наведене околности, на спорним парцелама није могуће организовати газдовање, те би целисходно решење било да се ове парцеле изузму из документа „Предлог доделе ЈП „Војводинашуме“, односно да се ЈП „Војводинашуме“ актом Владе или на други начин разреши обавеза по питању предметних парцела. Друго решење јесте да се предметне парцеле избришу из евиденције парцела (која се води на Геопорталу Националне инфраструктуре геопросторних података Србије) које су предвиђене за давање у закуп, као и да се јединице локалне самоуправе обавесте о томе од стране надлежних органа. Тек након тога би се стекли услови за газдовање предметним парцелама у пуном капацитету. ЈП „Војводинашуме“ је о овој проблематици обавестило Управу за шуме, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. ЈП „Војводинашуме“ је предузело иницијативу према надлежним институцијама, укључујући и Управу за пољопривредно земљиште, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, у циљу разрешења ове ситуације.

Одредбе Закона о планирању и изградњи (Сл. гласник РС, бр. 72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012 и 42/2013 – одлука УС,) прописују да Јавном предузећу „Војводинашуме“ престаје право коришћења на парцелама које се воде као „градско грађевинско земљиште“ или "земљиште у грађевинском подручју". Право коришћења у оваквим случајевима, у складу са одредбама наведеног закона, без накнаде прелази у право јавне својине оснивача (Аутономна Покрајина Војводина). Примена одредаба Закона о планирању и изградњи може утицати на значајно смањење укупне површине и укупног ресурса којим газдује

ЈП "Војводинашуме". Осим тога, треба имати у виду да је присутан тренд повећања површине грађевинског земљишта. Узроке овог тренда треба тражити у плановима за ширење грађевинских подручја насеља, формирање радних зона, формирање викенд зона итд. Као закључак, може се констатовати да постоји велики притисак других сектора на шумски ресурс, који се рефлектује трајним смањењем површина шума и шумског земљишта.

Укупна површина којом газдује ЈП „Војводинашуме“, а на коју се односе одредбе Закона о планирању и изградњи, односно укупна површина парцела које се по врсти земљишта воде као „градско грађевинско земљиште“, „земљиште у грађевинском подручју“, „земљиште изван грађевинског подручја“ или „јавно грађевинско земљиште“ износи 3.389 ha, што представља повећање ове категорије земљишта од 133 ha (у 2023. години је површина грађевинског земљишта износила 3.274 ha) у односу на 2023. годину и 151 ha у односу 2022. годину. Из ове констатације може се уочити стабилан и сигуран тренд повећања површине грађевинског земљишта из године у годину. Узрок овог повећања јесте доношење нових просторних планова којима је део шумског земљишта преведен у грађевинско, што представља континуирани наставак негативног тренда који је забележен годинама уназад. Овим површинама (грађевинско земљиште) предузеће газдује до привођења новој намени, при чему за већину површина није познато када ће бити приведене новој намени, те се планирање свих врста активности на овим парцелама врши у условима неизвесности.

Слика 2. КАРТА ПОВРШИНА ПОД ШУМАМА, ЛОВИШТА И ЗАШТИЂЕНИХ ПОДРУЧЈА КОЈИМА ГАЗДУЈЕ И УПРАВЉА ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ"

САНАЦИЈА ШТЕТА КОЈЕ СУ НАСТАЛЕ У ШУМАМА УСЛЕД ДЕЈСТВА ОЛУЈНОГ ВЕТРА У 2023. ГОДИНИ

Олујно невреме праћено јаком кишом и атмосферским пражњењем погодило је у јулу месецу 2023. године подручје ЈП „Војводинашуме“. У годишњем извештају о пословању за 2023. годину је описано које су последице невремена као и које су газдинске јединице ушле у обухват санационог плана који је израђен и на који је сагласност дало надлежно министарство, Управа за шуме, решењем број 322-07-00802/2023-10 од 19.09.2023. године.

Девет месеци након олујног невремена које се догодило у јулу 2023. године и отпочињања радова на санацији шума створила се потреба за изменом санационог плана услед измењених околности на терену. У време израде иницијалног санационог плана, чије доношење био законски предуслов за извођење радова на санацији, није било могуће у потпуности предвидети оптималну технологију јер нису постојала адекватна искуства примењива на конкретан случај.

Током санације, било је неопходно променити технологију и увести нове видове рада, односно радне операције које нису биле иницијално планиране а односе се на сакупљање и изношење дрвног остатка. Претходно наведено је узроковало да стварни трошкови санације буду већи од оних иницијално предвиђених санационим планом. Све претходно наведено је условило потребу за израдом измена и допуна санационог плана за подручје ШГ „Нови Сад“.

У складу са претходним наводима у 2024. години израђене су Измене и допуне санационог плана оштећених шума услед дејства олујног ветра за ГЈ: „Плавањске шуме“, „Паланачке аде – Чипски полој“, „Багремара“, „Дунавске аде“, „Камењар“, „Тополик“ и „Шајкашка“ за период 2023 – 2027 (број: 5993/1 од 10.05.2024. године, донео Надзорни одбор ЈП „Војводинашуме“, на седници одржаној 30.05.2024. године) на које је сагласност дало надлежно министарство, Управа за шуме, решењем број 001928130 2024 14844 001 000 322 002 од 19.06.2024. године.

У осталим огранцима предузећа није било промена у претходно поменутом контексту. Укупан обухват површина у санационом плану за подручје ШГ „Нови Сад“ јесте 2,448.32 ha од чега **санитарне прореди** треба спровести на површини од **1,024.93 ha** и на тим површинама нема потребе да се спроводи пошумљавање јер прореди подразумевају уклањање само појединачних стабла у шуми. **На површини 1,423.89 ha је планирана санација обновом шума која подразумева чисту сечу, привлачење дрвних сортимената, као и изношење дрвног остатка (количина дрвног остатка је процентуално значајно већа него када се ради о редовним процесима обнове шума), припрему терена и пошумљавање.**

Динамика реализације санације је у складу са планираном динамиком према санационом плану. Прва фаза (коришћење шума) је урађена са 89% према санационом плану односно 176,462 m³ од планираних 196,849 m³ нето запремине.

Дрвни остатак према санационом плану је 145,608 m³ што је значајно већа количина у односу на редовне сече. Поменути дрвни остатак (уништено дрво) је предмет припреме и чишћења терена пре пошумљавања. Са пословима пошумљавања је започето према планираној динамици, и тек након свих завршених претходно поменутих фаза санације.

Важно је напоменути да је припрема пре пошумљавања односно садње значајно захтевнија од самог пошумљавања. **Пошумљавање је у целости завршено на површини 193,10 ха, закључно са 31.12.2024. године. Обзиром да се извештај односи на административну годину, радови су настављени и реална је предикција да ће до краја сезоне (пролеће 2025) бити пошумљено укупно око 620 ха или 45% од укупно планиране површине (процена је реална због већ спремних површина за садњу). То је изнад планиране динамике санационог плана.**

ЛОВИШТА КОЈИМА ГАЗДУЈЕ ПРЕДУЗЕЋЕ

ЈП "Војводинашуме" Петроварадин газдује са 17 шумских ловишта посебне намене на подручју АП Војводине, укупне површине 109.824,34 ха од чега 69,586 ха чине шуме и шумско земљиште, 18.906 ха су ливаде и пашњаци, затим баре, трстици и водене површине чине 7.294 ха, ораничне површине 3.990 ха и под осталим земљиштем 10.048 ха. Од 17 ловишта, 16 су равничарска ловишта и једно је брдско-планинско ловиште (Вршачке планине).

Укупна површина свих ловишта која су дата на газдовање Предузећу износи 109.824,34 ха. Од тога 28.094 ха се налази у ограђеним ловиштима и ограђеним деловима ловишта или 26 % од укупне површине ловишта којима газдује ЈП "Војводинашуме". Од укупне површине ловишта, највећи део отпада на ловишта у слободној природи (тзв. "отворена ловишта") укупно 82.526 ха или 74 %.

Главне гајене врсте крупне дивљачи у ловиштима ЈП "Војводинашуме" су: јеленска дивљач, дивља свиња и срна. Алохтоне (унете) врсте крупне дивљачи, муфлон и јелен лопатар су нешто ниже економске вредности и гаје се једино у ограђеним деловима ловишта. Од осталих гајених врста ситне дивљачи значајно место значајно место заузимају фазан из вештачког узгоја и дивља патка глувара.

Слика 3. КАРТА ЛОВИШТА КОЈИМА ГАЗДУЈЕ ЈП “ВОЈВОДИНАШУМЕ“

Примарни задатак ЈП “Војводинашуме“ је да у оквиру делатности ловства врши усклађивање бројног стања фондова дивљачи са станишним условима и одржавање бројног стања на нивоу оптималног бројног стања у складу са важећим ловним основама. Обим одстрела у 2024. години је заснован као и свих ранијих година на реалним показатељима бројности матичног фонда дивљачи и очекивани прираст, међутим Афричка куга свиња је у великој мери пореметила планове одстрела и значајно је биолошки ограничила да се годишњи планови реализују у планираним оквирима од 85 % извршења плана у односу на планирани одстрел.

Зараза афричке куге свиња је у лето 2021.године из Румуније прешла и захватила ловиште **“Вриачке планине“**, у коме је комплетан фонд дивљих свиња у ограђеном делу ловишта угинуо. Тренд и динамика ширења заразе према западу наше државе, и у 2022.години је настављен заражавањем популације дивљих свиња у ловиштима **„Делиблатска пешичара“** и **„Доње Подунавље“**. У 2023. години дошло је до заражавања матичних фондова дивљих свиња, и поред примењених свих доступних био-сигурносних мера, у ловиштима **„Кућине“**, **„Купиник“**, **„Каракуша“**, **„Врањак“** и **„Босутске шуме“**. Негативан тренд заражавања је настављен и у **2024. години**, да би крајем наведене године дошло до угинућа комплетних матичних фондова дивљих свиња у ловиштима **“Подунавско ловиште Плавна, „Ристовача“** и **„Камариште“**.

Једина преостала ловишта у којима још увек нису забележени случајеви угинућа код дивљих свиња од последица Афричке куге свиња јесу ловишта **“Апатински рит“**, **„Козара“** и **„Суботичке шуме“**.

Оперативно газдовање ловиштима у 2024. години спровођено је на основу важећих Правилника о газдовању ловиштима посебне намене ЈП “Војводинашуме“.

ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА

На територији Јавног предузећа "Војводинашуме" Петроварадин налази се укупно 39 заштићених подручја укупне површине 87.246,61 ха или 66,5%. ЈП „Војводинашуме“ је управљач на површини од 70.686,35 ха (53,9%) а корисник заштићених подручја на површини од 16.560,26 ха (12,6%).

ЈП "Војводинашуме" Петроварадин је управљач 16 заштићених подручја од којих су 5 специјалних резервата природе, 2 споменика природе и 9 заштићених подручја проглашених по пређашњим законима: 7 строгих природних резервата и 2 природна споменика. Предузеће је корисник шума и шумског земљишта у оквиру 24 заштићена подручја (16.560,26 ха).

Многа заштићена подручја којима управља ЈП „Војводинашуме“ имају међународни значај и статус:

- СРП „Ковиљско-петроварадински рит“: ИРА, ИВА, Рамсарско подручје, ICPDR
- СРП „Обедска бара“: ИРА, ИВА, Рамсарско подручје, потенцијално МаВ подручје
- СРП „Горње Подунавље“: ИРА, ИВА, Рамсарско подручје, резерват биосфере, ICPDR
- СРП „Делиблатска пешчара“: ИРА, ИВА, Рамсарско подручје, потенцијално МаВ подручје

СРП „Ковиљско-петроварадински рит“	 2012	 1989	 2005	 2004	
СРП „Обедска бара“	 1977	 1989	 2005	 потенц.	
СРП „Горње Подунавље“	 2007	 1989	 2005	 2004	 предата номин.
СРП „Делиблатска пешчара“	 2006	 1989	 2005	 2004	 потенц.

Слика 4. МЕЂУНАРОДНИ ЗНАЧАЈ И СТАТУС ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА У ПРЕДУЗЕЋУ

КОРИШЋЕЊЕ РИБАРСКИХ ПОДРУЧЈА

На основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда (Службени гласник РС, број 128/2014 и 95/2018 - др. закон), Уговором о уступању на коришћење делова рибарских подручја „Срем“, „Банат“ и „Бачка“ бр. 130-401-872/2016-04 од 01. 03. 2016. године потписаним са Покрајинским секретаријатом за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, ЈП „Војводинашуме“ је добило на коришћење следећа рибарска подручја:

- РП „Срем“ Дунав од 1.233 до 1.187 km;
- РП „Срем“ Сава од 207 до 123 km;
- РП „Срем“ Сава од 96 до 49 km;
- РП „Срем“ Студва;
- РП „Банат“ Дунав од 1.112 до 1.075 km;
- РП „Бачка“ Дунав од 1.367 до 1.297 km.

Јавно предузеће „Војводинашуме“ је као управљач Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“, Специјалног резервата природе „Делиблатска пешчара“, Специјалног резервата природе „Ковиљско-петроварадински рит“ и Специјалног резервата природе „Обедска бара, на риболовним водама Дунава (1.433 - 1.367 km) у оквиру граница Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“, риболовним водама Дунава (1.091 – 1.077 km) – локалитет Лабудово окно у оквиру граница Специјалног резервата природе „Делиблатска пешчара“, риболовним водама у оквиру граница Специјалног резервата природе „Ковиљско-петроварадински рит“ и риболовним водама у оквиру граница Специјалног резервата природе „Обедска бара“, у складу са прописима о њиховом коришћењу и заштити одређеним Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Горње Подунавље“ (Службени гласник Републике Србије, бр. 45/01, 81/08 и 107/09), Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Делиблатска пешчара“ (Службени гласник Републике Србије, бр. 03/02 и 81/08), Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Ковиљско-петроварадински рит“ (Службени гласник Републике Србије, бр. 27/98 и 44/11) и Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Обедска бара“ (Службени гласник Републике Србије, бр. 56/94), установило за рекреативни и спортски риболов (режим заштите II и III степена) и привредни риболов (режим заштите III степена) рибарска подручја „Горње Подунавље“ (одлука бр. 560/VI-4a) и „Лабудово окно“ (одлука бр. 560/VI-4b), као и за рекреативни и спортски риболов (режим заштите II и III степена) рибарско подручје „Ковиљско-петроварадински рит“ (одлука бр. 1461/VII-15) и рибарско подручје „Обедска бара“ (одлука бр. 3748/IX-7).

Рибарска подручја у оквиру заштићених подручја:

- РП „Горње Подунавље“ Дунав од 1.433 km до 1.367 km;
- РП „Лабудово окно“ Дунав од 1.091 km до 1.077 km;
- РП „Ковиљско-петроварадински рит“;
- РП „Обедска бара“.

ЈП „Војводинашуме“ користи рибарска подручја на основу законских прописа, привремених, средњорочних и годишњих програма управљања деловима рибарских подручја и рибарским подручјима у оквиру заштићених подручја, којима су дефинисане

све мере које је корисник обавезан да реализује у циљу што одговорнијег и квалитетнијег коришћења рибљег фонда. Коришћењем су обухваћени привредни и рекреативни риболов, као и мере на унапређењу фонда најважнијих врста речних риба.

ЈП „Војводинашуме” је коришћење рибарских подручја на терену организовало преко својих огранака предузећа (ШГ „Сомбор” – Сомбор, РП „Горње Подунавље” – Дунав од 1.433 до 1.367 km; ШГ „Нови Сад” – Нови Сад, РП „Бачка” – Дунав од 1.367 до 1.297 km, РП „Срем” – Дунав од 1.233 до 1.215 km и РП „Ковиљско-петроварадински рит”; ШГ „Банат” – Панчево, РП „Срем” – Дунав од 1.215 до 1.187 km, РП „Банат” – Дунав од 1.112 до 1.075 km и РП „Лабудово окно” – Дунав од 1.091 до 1.077 km; ШГ „Сремска Митровица” – Сремска Митровица, РП „Срем” – Сава од 207 до 123 km, РП „Срем” – Сава од 96 до 49 km, РП „Срем” – Студва и РП „Обедска бара”).

У складу са чланом 21. став 1. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, урађени су годишњи извештаји о коришћењу рибарских подручја у 2023. години, који су достављени Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, Министарству заштите животне средине и Агенцији за заштиту животне средине у законски предвиђеном року (рок 01. 03. 2024. год.). У вези годишњег извештавања, урађени су и годишњи извештаји о улову рибе у рекама, језерима и каналима у 2023. години (РО-62а) по деловима рибарских подручја „Срем”, „Банат” и „Бачка” и рибарским подручјима у оквиру заштићених подручја, који су у предвиђеном року достављени Републичком заводу за статистику (рок 01. 04. 2024. год.).

Табела 1. Продаја дозвола за привредни риболов у 2024. години

Шумско газдинство	Дозволе (Д-1)				
	Задужене	Раздужене	Искоришћене		
			Сви алати	Бућка	Укупно
ШГ Нови Сад	55	34	19	2	21
ШГ „Банат” Панчево	90	31	58	1	59
ШГ Сремска Митровица	25	3	16	6	22
ШГ Сомбор	10	3	5	2	7
Дирекција	0	0	0	0	0
УКУПНО	180	71	98	11	109

Табела 2. Продаја дозвола за рекреативни риболов у 2024. години

Део предузећа	Дозволе – сениори (Д-2)			Дозволе – повлашћени (Д-3)			Дозволе – инвалиди (Д-4)		
	Задужене	Раздужене	Искоришћене	Задужене	Раздужене	Искоришћене	Задужене	Раздужене	Искоришћене
Дирекција	350	133	217	150	65	85	50	50	0
ШГ Нови Сад	350	292	58	350	204	146	300	42	258
ШГ „Банат” Панчево	300	233	67	200	124	76	100	49	51
ШГ Сремска Митровица	1.000	805	195	300	94	206	150	51	99
ШГ Сомбор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
УКУПНО	2.000	1.463	537	1.000	487	513	600	192	408

Део предузећа	Дозволе – ЗП (Д-5)			Дозволе – дневна (Д-6)			Дозволе – вишедневна (Д-7)		
	Задужене	Раздужене	Искоришћене	Задужене	Раздужене	Искоришћене	Задужене	Раздужене	Искоришћене
Дирекција	200	75	125	100	100	0	10	10	0
ШГ Нови Сад	200	138	62	250	203	47	75	75	0
ШГ „Банат” Панчево	200	63	137	300	256	44	40	39	1
ШГ Сремска Митровица	200	156	44	500	217	283	75	75	0
ШГ Сомбор	2.700	538*	2.162	350	221	129	200	111	89
УКУПНО	3.500	970	2.530	1.500	997	503	400	310	90

*200 дозвола је уступљено ЈП „Палић-Лудаш”

СЕМЕНАРСТВО И РАСАДНИЧКА ПРОИЗВОДЊА

Семенарство

ЈП "Војводинашуме" за потребе оснивања расадничке производње, обнову шума и пошумљавање, користи селекционисан, квалификован и тестиран репродуктивни и садни материјал произведен у складу са одредбама Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 8/2005 - испр., 41/2009 и 19/2025) и прописима донетим на основу овог Закона. У Предузећу је регистрован 31 објекат полазног материјала за производњу шумског репродуктивног материјала, у којима се врши сакупљање семена следећих врста шумског дрвећа: храст лужњак (сл.бр.1), храст китњак, јасен, липа, бреза, црни орах, таксодијум, багрем, црни и бели бор.

Због израженог периодицитета уroda храста лужњака, није могуће у континуитету обезбедити довољне количине семена, па је у ШУ „Моровић“ подигнут семенски центар са хладњачом у којој се чува вишак жира сакупљен у години пуног уroda. (Сл.бр.2). Постојећи капацитет хладњаче је 160 тона, што је довољно за обнову 300-350 хектара храстових шума.

У јесен 2023. године је после три године за редом регистрован слаб урод жира, па је сакупљено 177.645 kg од чега је семе познатог порекла било 176.195 kg и селекционо 1.450 kg. Захваљујући довољној количини кише у јесен 2023. и пролеће 2024. године, као и изостанку касних мразева, семенске састојине су биле у одличној кондицији. Иако је лето 2024. године било незапамћено топло, са неправилним распоредом падавина, жир је опстао, и тек након сазревања почео обилно да опада. Током октобра и почетком новембра месеца је организовано сакупљање и откуп, а било га је у довољној количини за реализацију свих планова сетве, као и за пуњење хладњаче у Моровићу. Сакупљено је укупно 554.181 kg жира и то највише познатог порекла (532.699 kg), затим селекционисано (19.390 kg), а први пут од заснивања семенске плантаже поред ауто пута, у ГЈ „Јалија-Легет-Туријан“, сакупљено је и 1.806 kg семена квалификованог порекла.

Табела 3. Преглед података о количини сакупљеног жира у јесен 2024.

	храст лужњак (kg)			храст цер	укупно (kg)
	познато порекло	селекционисано	квалификовано		
ШГ Сремска Митровица	496.524	19.390	1.806		517.720
ШГ „Банат“ Панчево					0
ШГ Нови Сад	1.830				1.830
ШГ Сомбор	34.345			286	34.631
Укупно	532.699	19.390	1.806	286	554.181

Расадничка производња

Расадничка производња је организована у свих 15 расадника ЈП „Војводинашуме“. Сходно постављеном циљу да се садни материјал не производи само за сопствене потребе него и за реализацију на тржишту, у пролеће 2024. године је настављен тренд увећања производње, па је у том смислу пикирано 774.840 комада резница тополе и 6.150 комада врбе. Иако је током пролећа и лета дошло до сушења садница, произведено је укупно 1.602.338 комада садница шумских врста дрвећа свих типова и старости које су садно способне укључујући и саднице тополе без корена (тип 1/0). Овако добар пословни резултат је између осталог остварен и због тога што је топола углавном сађена без корена, механизовано, седилицама, а полазни материјал је обезбеђен како из ожилишта, тако и из регистрованих матичњака.

Набавка опреме за расаднике

На основу поднетих пријава на Конкурс за коришћење подстицајних средстава из Бюджетског фонда за шуме АП Војводине за 2024. годину и потписаног уговора број: 001770297 2024, од 16.07.2024. године, суфинансирана је и набављена опрема приказана у табели број 4.

Табела 4. Набављена опрема за расаднике по шумским газдинствима

Врста опреме	Расадник за који се опрема набавља	Јединица мере	Количина	Уговорени износ (РСД)	Реализовано (РСД)
Трактор од 60-65 KW (ба)	Ечка	ком	1	3.051.840,00	3.751.220,00
Трактор од 60-65 KW (ба)	Жарковац	ком	1	3.051.840,00	3.751.220,00
Тањирача ношена (нс)	Челарево	ком	1	252.960,00	350.400,00
Тракторски ношени атомизер од 440 литара са карданом (нс)	Челарево	ком	1	203.440,00	293.520,00
Тракторска ношена прскалица 440 литара (нс)	Лочка пумпа	ком	1	72.000,00	104.928,00
Тракторска ношена прскалица 440 литара (нс)	Ратно Острво	ком	1	72.000,00	104.928,00
Маказе на електрични погон са батеријом (нс)	Лочка пумпа	ком	1	136.000,00	169.800,00
Расипач минералног ђубрива (нс)	Челарево	ком	1	31.302,00	44.340,00
Прскалица 600 l (со)	Шмагуц	ком	1	185.024,00	241.780,00
Леђни атомизер-прскалица (со)	Шмагуц	ком	2	107.998,40	125.040,00
Моторна пумпа (со)	Зверињак	ком	1	62.314,56	77.990,00
Опрема за заливање (прскалице) (со)	Хрстовача	ком	1	268.950,72	311.280,00
Акумулаторске маказе за резивање (со)	Зверињак	ком	2	55.488,00	64.776,00
Капајуће цеви за систем кап по кап (со)	Шмагуц	m'	6000	149.068,80	244.800,00
УКУПНО				7.700.226,48	9.636.022,00

FSCTM (FSC C021645) СЕРТИФИКАЦИЈА ШУМА

ЈП „Војводинашуме“ је 2006. год. започело процес сертификације државних шума које су му поверене на газдовање по FSC стандарду. У току 2007. године, предузеће је прошло кроз фазу предоцене, а крајем 2007. године је извршена главна оцена на којој су били испуњени сви услови за добијање FSC сертификата по индивидуалном моделу, који је добијен 07. августа 2008. године (број сертификата SGS-FM/COC-005064, који је у току 2022. године промењен у SGSCH-FM/COC-005064). У периодима 2009-2013., 2014-2018. и 2019-2023. године вршене су сваке године редовне контроле, тј. редовни надзори од стране сертификационог тела SGS Београд д.о.о. са позитивним оценама. У 2013., 2018. и 2023. години, ЈП „Војводинашуме“ је ресертификовало своје одрживо газдовање шумама на нове FSC циклусе у трајању од пет година.

Процес сертификације шума и добијање FSC сертификата је потврда економски исплативог, еколошки прихватљивог и социјално праведног газдовања шумама кроз усавршавање метода рада, инсистирајући на технолошкој дисциплини, стручности и шумарској етици и одговорности за стање и унапређење шумских ресурса.

Сертификација шума позиционирала је предузеће високо на лествици европских шумарских предузећа. Поред великог значаја за шумарство Републике Србије, АП Војводине и целог региона, сертификација шума има, такође, велики значај за дрвопрерађивачку индустрију. Сертификована сировина представља један од обавезних услова за пласман робе ових предузећа на тржишта Европске уније, па самим тим има велики значај, како за сама предузећа, тако и за подизање извозних потенцијала земље у овој грани привреде.

I (први) FSC™ (FSC C021645) редовни надзор четвртог циклуса сертификације шума ЈП „Војводинашуме“

У оквиру процеса FSC™ (FSC C021645) сертификације одрживог газдовања шумама ЈП „Војводинашуме“, оцењивачи SGS-а Бојан Ђурић (главни оцењивач – тренер, SGS Београд д.о.о.), Milan Toth (оцењивач - тренер, SGS Slovakia spol. s.r.o) и Драгомир Ђорђевић (технички експерт, SGS Београд д.о.о.), извршили су контролу тренутног стања система газдовања шумама ЈП „Војводинашуме“. У периоду од 11. 03. до 13. 03. 2024. год. обављени су преглед документације, контрола активности у раду и провера тренутне примене свих принципа и критеријума по новом Привременом FSC националном стандарду за газдовање шумама Републике Србије FSC-STD-SRB-01-2023 у дирекцији предузећа и дирекцијама огранака предузећа ШГ „Нови Сад“ и ШГ „Банат“ Панчево. Обиласци терена су извршени у ШУ „Суботица“ у оквиру ШГ „Сомбор“, ШУ „Бачка Паланка“ у оквиру ШГ „Нови Сад“, ШУ „Панчево“ и ШУ „Ковин“ у оквиру ШГ „Банат“ Панчево. Како је ове године проширен обим сертификата за недрвне шумске производе (месо дивљачи), контрола је реализована и у Ловишту „Каћка шума“ и хладњачи „Војводинашуме-Ловотурс“. Приликом првог редовног надзора четвртог циклуса сертификације шума ЈП „Војводинашуме“, посећени су и ПИО „Суботичка пешчара“ и СРП „Делиблатска пешчара“. На основу извештаја SGS сертификационог тела са завршног састанка, уочене су и евидентирани две мање неусаглашености са захтевима важећег FSC стандарда и то:

1. Радници нису имали конкретну обуку која би имала за циљ да ефективно допринесе спровођењу плана газдовања и свим активностима газдовања – запослени на сечи у ГЈ Суботичке шуме, одељењу 83, одсеку „а“ и ГЈ Делиблатски песак-Врела, одељењу 21, одсеку „а“ су након сече оставили 3-5 стабала по хектару према процедурама носиоца сертификата, али су међу њима биле садржане и инвазивне врсте (*Celtis occidentalis*, *Gleditsia triacanthos*);
2. Информације о свим продатим производима су документоване, али не укључују све домаће и научне називе врста на узоркованим фактурама и отпремницама (нпр. наведена је општа ознака „тврдо дрво“).

Табела 5. Број и врста неусаглашености по FSC принципима у четвртм сертификационом периоду

РЕСЕРТИФИКАЦИЈА		Неусаглашеност (Corrective Action Request)			УКУПНО
FSC Принципи		Велика (Major)	Мала (Minor)	Посматрање (Observation)	
1.	Усаглашеност са законима				
2.	Права радника и услови запошљавања		1		1
3.	Права староседелачких народа (домородаца)				
4.	Односи са локалном заједницом				
5.	Користи од шуме				
6.	Еколошке вредности и утицаји				
7.	Планирање газдовања				
8.	Мониторинг и процена		1		1
9.	Високе заштитне вредности				
10.	Имплементација активности газдовања				
УКУПНО			2		2

СЕРТИФИКАЦИЈА ОДРЖИВОГ ТУРИЗМА (ЕВРОПСКА ПОВЕЉА ЗА ОДРЖИВИ ТУРИЗАМ)

ЛП „Војводинашуме“ се у току 2013. године определило за сертификацију одрживог туризма у СРП „Горње Подунавље“ и тада ушло у процес добијања Европске повеље за одрживи туризам (European Charter for Sustainable Tourism). СРП „Горње Подунавље“ је након номинације и спроведених обавезних корака – оснивања Форума заинтересованих страна, израде стратегије и акционог плана, попуњавања опсежне апликационе форме и верификације на терену – добило овај престижни сертификат 18.11.2014. године, а свечаност доделе је организована 11.12.2014. године у Европском парламенту у Бриселу, па се тај датум узима као почетак спровођења свих предвиђених активности.

Процес ресертификације Европске повеље за одрживи туризам СРП „Горње Подунавље“ је реализован у периоду 20-22. 09. 2021. године, када је на основу виђеног стања приликом обиласка терена, нове стратегије и акционог плана који су приликом номинације предати, донесена одлука да овај сертификат буде продужен на следећи

циклус од пет година, а церемонија доделе је била у Европском парламенту у Бриселу 02. 12. 2022. године.

Основна активност у процесу одржавања сертификата Европске повеље за одрживи туризам у 2024. години је била организација Форума заинтересованих страна. У циљу реализације постојеће стратегије и акционог плана и планова за будућност Европске повеље за одрживи туризам Europarc Federation, ЈП „Војводинашуме“ је организовало 23.12.2024. године у Едукативном центру за пољопривреднике у Сомбору 14. (четрнаести) састанак заинтересованих страна. Представници ЈП „Војводинашуме“ су присутне чланове Форума упознали са стањем досадашње реализације акционог плана Европске повеље, правцима развоја одрживог туризма у СРП „Горње Подунавље“ и процедуром верификације и подношења пријаве за нови петогодишњи циклус.

Изворна оријентација предузећа је била да се ускладе интереси заштите природе са развојем туризма, да се иновирају туристички производи са фокусом на екотуризам и сеоски туризам, да се побољша садржај атрактивних дестинација и да се сарађује са заинтересованим странама у и око заштићеног подручја. На овај начин је осигурана платформа за повећање свести о заштићеним подручјима, њиховом очувању и управљању, али и спровођењу одрживог туризма и повећању економског раста за добробит локалног становништва, локалне заједнице и управљача.

ОСТВАРЕЊЕ ПО ДЕЛАТНОСТИМА У 2024. ГОДИНИ

Гајење и заштита шума

У 2024. години, као што је то и уобичајено, радови на гајењу шума су реализовани по плану и важећој технологији а преко активности на обнови шума и пошумљавању, што подразумева: припрему терена, припрему земљишта, садњу/сетву, попуњавање, поновно пошумљавање као и примену мера неге и заштите шума.

Технологија

У табели у којој је приказана проста репродукција – обнављање шума, приказани су подаци о плану и реализацији појединих фаза природне и вештачке обнове шума, као и подаци о поновном обнављању и попуњавању шума.

Подаци о обнављању шума груписани су у две групе: природно обнављање шума и вештачко обнављање шума.

У план природног обнављања шума сврстани су следећи начини обнове:

- Вегетативна обнова багрема. Технологија подразумева чисту сечу и повређивање жила. С обзиром да технологијом није предвиђена садња садница, нити сетва семена, обновљена површина је једнака површини на којој ће бити извршена чиста сеча.
- Вегетативна обнова меких лишћара (МЛ). Слично као код вегетативне обнове багрема технологијом није предвиђена садња садница, односно

обновљена површина ће бити једнака површини на којој је извршена чиста сеча.

У план вештачког обнављања шума сврстани су следећи начини обнове:

- Обнављање оплодним сечама (припремни, оплодни и завршни сек) у комбинацији природне обнове и сетве семена. У складу са технологијом, приказан је планирани обим сеча (припремни, оплодни, завршни сек), површина која ће бити обновљена природним подмлатком или која ће бити обновљена сетвом семена. У питању је комбинована обнова, приликом које се спроводи оплодна сеча која се примењује приликом природне обнове састојина храста лужњака, али с обзиром да се природним путем не може обезбедити равномерно осемењавање површине због непокривености целе површине крошњама материнских стабала, врши се подсејавање. На тај начин се опонаша природни процес обнове састојина лужњака и обезбеђује природи блиско газдовање.
- Чиста сеча у састојинама тврдых лишћара са садњом садница или сетвом семена након чисте сече;
- Чиста сеча у састојинама меких лишћара са садњом садница након чисте сече;
- Чиста сеча у састојинама четинара са садњом садница након чисте сече

За сваки од горе наведених планираних начина вештачког обнављања шума одвојено је приказана површина на којој ће бити спроведена сеча обнове и површина на којој ће бити извршена садња садница или сетва семена.

Сумарне вредности у табели (ставке 1.1 и 1.2) представљају површине које су обновљене, поштујући комплетну технологију која је примењена у конкретним случајевима.

Када је у питању проширена репродукција подаци су приказани на сличан начин. Код пошумљавања чистина приказана је површина која је пошумљена сетвом семена храста лужњака и површине које су пошумљене садњом садницама тврдых и меких лишћара и четинара. Код мелиорација приказана је површина чистих сеча у састојинама тврдых и меких лишћара и четинара. За меке лишћаре и четинаре приказана је површина на којој је извршена садња садница, док је код тврдых лишћара раздвојена површина на којој је извршена сетва семена, од површине на којој је извршена садња садница.

Припрема терена и припрема земљишта није посебно приказивана јер се подразумева да је површина која је обновљена, претходно била и припремљена у складу са примењеном технологијом.

Код проредних и санитарних сеча, слично као код обнављања шума, приказана је само површина без података о планираној и посеченој дрвној запремини, пошто се подаци о реализацији радова на коришћењу шума у m^3 приказују детаљно у поглављу које обрађује тематику коришћења шума.

Табела 6. Обнова шума – проста репродукција

ПРОСТА РЕПРОДУКЦИЈА за 2024 годину					
1. ОБНАВЉАЊЕ ШУМА	Јед. мере	План	Извр.	+ / -	%
1.1. Природно обнављање шума	ha	337,76	280,69	-57,07	83 %
- Вегетативна обнова багрема-сеча	ha	329,19	254,61	-74,58	77 %
- Вегетативна обнова багрема-природно обновљено	ha	360,88	268,30	-92,58	74 %
- Вегетативна обнова МЛ-сеча	ha	95,56	76,51	-19,05	80 %
- Вегетативна обнова МЛ-природно обновљено	ha	8,57	12,39	3,82	145 %
1.2. Вештачко обнављање шума	ha	1253,37	1201,96	-51,41	96 %
- Припремни сек	ha	46,51	57,97	11,46	125 %
- Оплодни сек	ha	219,66	261,85	42,19	119 %
- Завршни сек	ha	110,10	120,85	10,75	110 %
- Пошумљавање сетвом семена	ha	254,26	320,90	66,64	126 %
- Чиста сеча - ТЛ	ha	71,28	45,99	-25,29	65 %
- Пошумљавање садњом садница ТЛ	ha	53,39	34,64	-18,75	65 %
- Пошумљавање ТЛ сетвом семена	ha		11,85	11,85	
- Чиста сеча - МЛ	ha	784,50	1.135,63	-255,87	145 %
- Пошумљавање садњом садница МЛ	ha	933,01	828,84	-123,97	89 %
- Пошумљавање садњом садница ТЛ	ha		5,73	5,73	
- Пошумљавање ТЛ сетвом семена	ha				
- Чиста сеча - четинари	ha	18,04	2,12	-15,92	12 %
- Пошумљавање садњом садница четинара	ha	12,71		-12,71	
2. ПОНОВНО ОБНАВЉАЊЕ ШУМА	ha	13,61	338,39	324,78	2486 %
2.1. Вештачко обнављање шума	ha	13,61	338,39	324,78	2486 %
2.1.1. Вештачка обнова ТЛ сетвом	ha		86,51	86,51	
2.1.2. Вештачка обнова садњом	ha	13,61	251,88	238,27	1851 %
2.1.2.1 Садња садница ТЛ	ha	1,56	6,61	5,05	424 %
2.1.2.2 Садња садница МЛ	ha	12,05	242,77	230,72	2015 %
2.1.2.3 Садња садница четинара	ha		2,5	2,5	
3. ПОПУЊАВАЊЕ	ha	295,50	522,95	227,452	177 %
3.1. Сетва семена ТЛ	ha		54,58	54,58	
3.2. Садња садница	ha	295,50	468,37	172,872	159 %
3.2.2.1 Садња садница ТЛ	ha	1,678	0,46	-1,218	27 %
3.2.2.2 Садња садница МЛ	ha	287,18	466,05	168,04	162 %
3.2.2.3 Садња садница четинара	ha	6,64	1,86	-4,78	28%

Протекле две године су у великој мери обележили радови на санацији штета од природне непогоде, која се на подручју шума и шумског земљишта којим газдује ЈП „Војводинашуме“ десила 19.07. и 21.07.2023.

Природно обнављање шума је у укупном износу реализовано са 83 %. Сеча багрема је извршена на 254,61 ha, док је природно обновљено 268,30 ha. Такође, природним путем је обновљено и 12,39 ha МЛ, а сеча је реализована са 80 %.

Како се може уочити, у односу на планирани обим радова у овој категорији рада (424,75 ha сеча, 369,45 ha вегетативна обнова) план није испуњен у целости, иако је степен извршења побољшан у односу на раније године. Настало одступање је и даље у вези са ниском нормом секача од око 2,5 m³, због дрвне запремине по хектару која износи 50-70 m³ и малог средњег пречника, пре свега на подручју Делиблатске пешчаре. Имајући у виду овакве улазе у норму, долази се до тога да је за реализацију плана сеча у састојинама багрема потребан број норма дана и број извршилаца (секача) који превазилази расположиве капацитете за сечу, било да је у питању сопствена радна снага, било да су у питању услуге. Када је у питању површина која је вегетативно обновљена у односу на посечену површину састојина багрема, треба имати у виду да је обновљена површина (268,30 ha) већа од посечене (254,61 ha) за 13,69 ha.

Када је у питању вештачко обнављање шума чистом сечом у састојинама тврдых лишћара, чиста сеча је извршена на 45,99 ha. На површинама састојина тврдых лишћара које се обнављају чистом сечом, пошумљавање садњом садница тврдых лишћара реализовано на 34,64 ha, док је пошумљавање ТЛ сетвом семена ванплански извршено на површини од 11,85 ha, па је реализација за 0,50 ha већа од сече.

Вештачко обнављање шума у састојинама тврдых лишћара које се обнављају оплодним сечама извршено је сетвом семена на укупној површини 320,90 ha. Овај обим реализације представља 126 % у односу на планирани обим радова. Највећи део извршења у овој категорији рада се односи на ШГ „Сремска Митровица“ (244,76 ha) и на ШГ „Сомбор“ (76,14 ha) при чему је оплодни сек спроведен на 261,85 ha. Већи обим извршења на пошумљавању је био могућ јер су пошумљаване и површине које су припремљене за сетву претходних година, а нису биле пошумљене због изостанка уroda жира. У извештајној години је евидентиран урод жира (јесен 2024. год.) који је оцењен као обилан и обезбедио је потребе целог предузећа.

Када је у питању **вештачко обнављање шума у састојинама меких лишћара**, чисте сече су извршене на површини од **1.135,63 ha**, од планираних **784,50 ha**, што је 145 % и представља висок степен извршења. **Садња садницама** извршена је на површини **828,84 ha**, што представља **73,00 % у односу на реализоване чисте сече у меким лишћарима**. Разлика између реализованих сеча и пошумљених сечина износи **306,79 ha** и углавном односи се на сече које су спроведене крајем године у ШГ „Нови Сад“, јер је ово шумско газдинство као приоритет током године имало сече по Санационом плану. Дакле, ове површине нису пошумљене у јесењем делу сезоне с обзиром на кратак временски период до краја године (на тим површинама пре садње треба да се изврши успостава шумског реда, припреми терен и избуше рупе, што није изводљиво у тако кратком временском периоду). Такве површине се **пошумљавају у истој сезони пошумљавања, али наредне календарске године** (јануар и фебруар 2025.године). У односу на укупан план пошумљавања у састојинама меких лишћара, реализација износи 89 %.

Чиста сеча према санационом плану је реализована на 462,78 ha, а у питању су површине које нису биле у редовном плану за 2024.

годину. Време извођења санације у овим ситуацијама игра велику улогу јер се ради о меким лишћарима који су подложни бржем пропадању, стога је овим сечама дат приоритет на начин да је већи део капацитета предузећа био ангажован на овим пословима. Санације су спровођене у специфичним условима и по технологији која се

значајно разликује од редовних послова. Након изведених сеча санације и привлачења дрвних сортимената, у сечини остаје велика количина дрвног материјала који представља сметњу за све даље радове од припреме терена за пошумљавање преко сетве и садње, а касније и за несметану појаву и развој понитка главних врста, за негу и заштиту подмлатка, међуредно одржавање садница, те је уведена нова радна операција која се односи на сакупљање и изношење режијског остатка екипажама. Такође, убрзо након олује која је изазвала штету, као последица прекида склопа и проласка веће количине светлости дошло је до интензивнијег раста инвазивних врста, што је отежало или у потпуности онемогућило радове на коришћењу шума. Због наведеног је било неопходно извршити хемијско третирање уништених састојина. За овај рад се користи пољопривредна летилица, јер је због непроходног терена неизводљиво класично хемијско третирање тракторски ношеним атомизерима и ручним прскалицама. Све ово је утицало да поступак припреме терена дуже траје, при чему се ради о обиму радова на великим површинама.

Поновно обнављање шума и попуњавање је остварено у складу са реалним потребама на терену и вишеструко премашује планирани обим радова. Повећан обим реализације у овим категоријама радова утицао је и на претходно неизвршење плана обнављања шума у појединим категоријама, јер су значајни капацитети морали бити делимично преусмерени на поновно обнављање и попуњавање за којима се указала већа потреба него што је било планирано.

Табела 7. Нега и заштита шума - проста репродукција

ПРОСТА РЕПРОДУКЦИЈА за 2024. годину						
НЕГА ШУМА	П	Јед. мере	План	Извр.	+ / -	%
1. Нега садница	стварна	ha	9.319,82	7.962,59	-1.357,23	85,44%
1.1. Окопавање	радна	ha	1.195,89	718,13	-477,76	60,05%
1.2. Сузбијање корова (сви начини)	радна	ha	2.989,12	1.799,93	-1.189,19	60,22%
1.3. Сеча избојака и изданака	радна	ha	125,33	86,88	-38,45	69,32%
1.4. Пинцирање избојака	радна	ha	2.262,19	2.364,31	102,12	104,51%
1.5. Корекционо резивање крошње	радна	ha	0,00	0,00	0,00	
1.6. Исправљање садница	радна	ha	423,37	94,78	-328,59	22,39%
1.7. Међуред. обрада земљ.(тањирање)	радна	ha	8.930,68	8.897,67	-33,01	99,63%
1.8. Међуред. обрада земљ.(остали начини)	радна	ha	175,32	82,35	-92,97	46,97%
2. Резивање грана	стварна	ha	3.274,91	2.396,77	-878,14	73,19%
3. Осветљавање подмлатка (сви начини)	стварна	ha	1.356,18	736,79	-619,40	54,33%
4. Чишћење младика	стварна	ha	299,06	13,63	-285,43	4,56%
5. Проредне сече	стварна	ha	127,03	244,28	117,25	192,30%
6. Санитарне сече	стварна	ha	4.623,55	4.755,15	131,60	102,85 %
7. Остале мере неге	стварна	ha	504,38	25,16	-479,22	4,99 %
ЗАШТИТА ШУМА	П	Јед. мере	План	Извр.	+ / -	%
1. Заштита шума од биотичких фактора	стварна	ha	6.045,57	3.961,36	-2.084,21	65,52 %

ПРОСТА РЕПРОДУКЦИЈА за 2024. годину						
НЕГА ШУМА	П	Јед. мере	План	Извр.	+ / -	%
1.1. Заштита шума од инсеката	радна	ha	4.503,67	727,00	-3.776,67	16,14 %
1.2. Заштита шума од биљних болести	радна	ha	1.759,50	817,98	-941,52	46,49 %
1.3. Заштита шума од глодара	радна	ha	9.917,80	10.477,13	559,33	105,64 %
1.4. Заштита од дивљачи и стоке (ограде)	радна	ha	1.583,04	1.586,04	3,00	100,19 %
1.5. Уклањање повијуша	радна	ha	572,12	339,43	-232,69	59,33 %
2. Заштита шума од пожара						
2.1. Изградња ПП пруга		km	0,00	0,00	0,00	
2.2. Одржавање ПП пруга		km	3.715,06	3.927,04	211,98	105,71 %

У оквиру неге шума, може се констатовати висок проценат извршења код пинцирања избојака (104,51 %), проредних (192,30 %) и санитарних сеча (102,85 %) на простој репродукцији услед наметнуте мере попуњавања и поновног пошумљавања ради поправке стања новооснованих засада у којима је дошло до сушења младих стабала, као и услед спровођења активности према санационим плановима. Планиране активности на годишњем нивоу, извршаване су у складу са условима на терену и потребама гајене врсте дрвећа, па је тако окопавање реализовано са 60,05 %, сузбијање корова у културама и плантажама топола са 60,22 %, сеча избојака и изданака 69,32 %.

План исправљања садница је реализован у висини 22,39 %, односно у складу са реалним потребама које су установљене током оперативног рада.

Међуредна обрада земљишта-тањирање је реализована са 99,63 %, док је истовремено међуредна обрада земљишта-остали начини извршена испод плана (46,97 %), због сушења у појединим културама у којима је изостала потреба за вршењем овог вида неге. Код реализације планираних радова: орезивање грана и осветљавање подмлатка, Предузеће се опет сусрело са проблемом недовољног броја радника.

Иста констатација се односи и на меру: чишћење младика, с обзиром да се иста реализује кроз самоизраду од стране локалног становништва које из године у годину показује све мање интересовање за укључивање у овакве послове и окреће се другим, лакшим пословима код предузетника како у земљи, тако и у окружењу.

Заштита шума се спроводи по потреби. И у протеклој години Предузеће се суочавало са проблемом усклађивања ефикасних решења у овој области, са позитивним законским актима и са смерницама FSC стандарда које су уграђене у пословање. Заштита од пожара је реализована преко одржавања против-пожарних пруга, а годишњи план је код овог вида рада пребачен за 2,85 %. Од биљних болести које су причиниле штету, треба посебно споменути:

Црни бактеријски рак топола (*Lonsdalea populi*)

Укупна површина на којој се рак коре тополе појавио, износи 3.455,5 ha. По шумским газдинствима, ситуација је следећа:

У ШГ Сремска Митровица бактериоза је утврђена код 121.009 стабала и на 2.937,9 ha. У поређењу са прошлом годином, нема већих промена у смислу повлачења или напредовања болести.

У ШГ „Банат“ - Панчево површине под бактериозом су се смањиле (са 642,5 ha у 2023. на 442 ha у 2024.), али се број заражених стабала повећао (са 3.103 на 3.379). Највећи број заражених стабала се налази у засадима ШУ Ковин. Сеча и спаљивање заражених стабала са симптомима из протеклих година спроведена је у ШУ Панчево и ШУ Ковин.

У ШГ Сомбор бактеријски рак се јавио на 75,6 ha. Највећи број заражених стабала утврђен је у ШУ Бачки Моноштор. На подручју овог Газдинства бактеријски рак је сузбијан у ШУ Озаци. Третирана је кора стабала бакарним оксихлоридом (0,5 %) на 12,6 ha. Након третирања које је обављено 30-31. 05. 2024., дошло је до повлачења болести.

Као и прошле године, у ШГ Нови Сад бактеријски рак се јавио на релативно малом броју стабала (222 ком.). До повлачења болести дошло је у ШУ Плавна, док су нови симптоми уочени у ШУ Ковиљ.

У оквиру заштите шума од инсеката, посебна пажња је усмерена на:

Ранопролећне дефолијаторе храста

Као и сваке године, бројност ранопролећних храстових дефолијатора праћена је применом стандардних метода (на лепљивим појасевима, на „зимским“ гранчицама и пролећним прегледима шума).

Лепљиви појасеви постављени су у храстовим састојинама ШГ „Сремска Митровица“, и у највећем броју састојина изостала је појава женки мразоваца, а у осталим је, њихова бројност указала на стагнацију.

На „зимским гранчицама“, појава гусеница и пагусеница ранопролећних дефолијатора је изостала или је њихова релативна бројност била далеко испод критичног прага вредности (100 и више гусеница на 1000 листова).

Опажања спроведена у пролећном периоду показала су да ни у једној храстовој састојини није било приметних оштећења лисне масе у крошњама стабала.

Lymantria dispar L. - храстов губар

Храстов губар се и даље налази у латенци, а легла су као и прошле године, утврђена у „веома малој бројности“. У шумским управама „Моровић и Кленак“, маршрутном методом је уочено само 30 јајних легала.

Corythucha arcuata Say - хрстова мрежаста стеница

Током летњих месеци у културама храста лужњака свих старости је уочено присуство хрстове мрежасте стенице. Ова штеточина у садејству са абиотичким факторима знатно утиче на физиологију саме биљке, самим тим и на дужину вегетационог периода, прираст, учесталост плодоношења и друго. Третирање је током маја, јуна и августа, као и претходне две године, извршено у семенској плантажи „Аутопут“ (ШГ „Сремска Митровица“, ШУ „Кленак“, ГЈ „Леget“, одељење 1) на 12 ha.

Борови поткорњаци (фам. Scolytidae)

На Делиблатској пешчари контролисана је бројност поткорњака бора (*Ips sexdentatus*, *Ips acuminatus*) на „ловним“ стаблима преко просечног броја убушних отвора имага. На сваком локалитету (20) постављена су по два „ловна“ стабла.

Код врсте *Ips sexdentatus* најбројнија су била стабла са slabим нападом (8), потом средњим (6) и јаким (4), док на два локалитета нису констатовани убушни отвори.

Код врсте *Ips acuminatus* на 13 локалитета су утврђена стабла без убушних отвора, slab напад на шест, а јак на једном локалитету.

Код контролисаних врста поткорњака, нису утврђене значајне разлике у погледу броја убушних отвора имага у поређењу са прошлом годином.

Chrysomelidae - бубе листаре

Бубе листаре су се током пролећа 2024. јавиле на знатним површинама у младим засадима топола. Блага зима и суво и топло пролеће, допринело је њиховој појави у већем обиму и бројности у поређењу са прошлом годином, а напад ових инсеката процењен је као средњи. У ШУ Панчево, имага су ручно сакупљана и механички уништена.

Hyrphantria cunea Drury - дудовац

На подручју ШУ Озаци (ШГ Сомбор) је у јулу месецу сузбијан дудовац у засадима врбе старим 2-4 год на локалитету Камариште (одел. 7/b, 10/c, 17/e). Напад је оцењен као „средњи“, а употребљен је препарат Afineх (0,25 l/ha). Дудовац се јавио и крајем августа у једногодишњим засадима тополе (Камариште, одел. 2/b, 3/f) где је, при јаком нападу, сузбијен истим препаратом на 7,6 ha.

Byctiscus sp. (бубе цигараши)

У ШГ Сомбор (ШУ Апатин, ГЈ Заштићене шуме, одел. 25/f) јавиле су се, а и сузбијане су бубе цигараши. У засаду клона I-214 (1-2 год.) ови инсекти су у априлу месецу успешно сузбијени инсектицидом Alverde на 4,9 ha.

Биљне ваши (фам. Aphididae)

У ШГ Нови Сад (ШУ Тител, ГЈ Шајкашка, 1/e, 2/b) сузбијане су биљне ваши у засадима топола (кл. I-214, Pannonia, бела топола). Примењен је инсектицид Alverde на 19,1 ha.

Buprestidae - красци

На подручју ШУ Озаци (ГЈ Брањевина, одел. 11/d), у засаду врбе кл. В-72 забележен је напад красца (Buprestidae). Познато је да је ово изразито секундарна штеточина која се јавила као последица екстремних климатских прилика. На површини одсека (2,9 ha) прегледано је 1.017 садница. Јак напад уочен је на 50,4 % биљака, слаб на 31,3 %, а на 18,3 % садница није било напада. Јако нападнуте саднице су чеповане током октобра 2024. године.

Paranthrene tabaniformis Rott. - мали тополин стаклокрилац

Превентивно сузбијање малог тополиног стаклокрилца обављено је третирањем коре стабалаца у засадама топола ШГ Сремска Митровица (ШУ Купиново) током маја 2024. На локалитетима Купински кут (одел. 28, 34, 42) и Јасенска (одел. 2) примењен је инсектицид Fastac на 101,5 ha.

Јак напад ове штеточине забележен је у ШУ Апатин (ГЈ Заштићене шуме, одел. 15/a) у засаду тополе (1-2 год.) на 7,4 ha. Било је нападнуто 1.334 стабалаца. Сузбијање штеточине није спроведено.

Табела 8. Проредне и санитарне сече

ПРОСТА РЕПРОДУКЦИЈА				
СЕЧА	План	Извршење	+ / -	%
	ha	ha	ha	ha
1. Проредна	127,03	244,28	117,25	192,3%
- меки лишћари	36,24	68,63	32,39	189,4%
- тврди лишћари	85,15	173,30	88,15	203,5%
- четинари	5,64	2,35	-3,29	41,7%
2. Санитарна	4.623,55	4.755,15	131,60	102,8%
- меки лишћари	525,30	956,91	431,61	182,2%
- тврди лишћари	4.098,25	3.798,00	-300,25	92,7%
- четинари	0,00	0,24	0,24	192,3%

У табели су приказани подаци о реализацији проредних и санитарних сеча. **Проредне сече** су извршене на укупној површини од 244,28 ha или 192,3 % у односу на план, док су **санитарне сече** извршене на 4.755,15 ha или 102,80 % у односу на план.

Табела 9. Проширена репродукција

ПРОШИРЕНА РЕПРОДУКЦИЈА					
1. ПОШУМЉАВАЊЕ ЧИСТИНА	Јед. мере	План	Извр.	+ / -	%
1.1. Пошумљавање	ha	48,32	180,00	131,68	373 %
1.1.1 Пошумљавање ТЛ сетвом		19,65	108,83	89,18	554 %
1.1.2. Пошумљавање садњом	ha	28,67	71,17	42,50	248 %
1.1.2.1. Садња садница ТЛ	ha	2,29	8,48	6,19	370 %
1.1.2.2. Садња садница МЛ	ha	26,38	62,69	36,31	238 %
1.1.2.3. Садња садница четинара	ha				
2. МЕЛИОРАЦИЈЕ	ha	459,62	281,13	-178,49	61 %
1.2.1. Вештачка обнова садњом садница и сетвом семена - ТЛ	ha	56,17	113,09	56,92	201 %
- Чиста сеча - ТЛ	ha	68,61	31,73	-36,88	46 %
- Пошумљавање сетвом семена ТЛ	ha	55,55	112,20	56,65	202 %
- Пошумљавање садњом садница ТЛ	ha	0,62	0,89	0,27	144 %
1.2.2. Вештачка обнова садњом садница-меки лишћари	ha	396,24	160,83	-235,41	41 %
- Чиста сеча - МЛ	ha	22,05	1,05	-21,00	5 %
1.2.2.2. Пошумљавање садњом садница МЛ	ha	396,24	160,83	-235,41	41%
1.2.3. Вештачка обнова садњом садница-четинари	ha	7,21	7,21		100 %
- Чиста сеча - четинари	ha				
- Пошумљавање садњом садница четинара	ha	7,21	7,21		100 %
ПОНОВНО ПОШУМЉАВАЊЕ И ПОПУЊАВАЊЕ					
2. ПОНОВНО ПОШУМЉАВАЊЕ	ha		80,90	80,90	
2.1. Пошумљавање ТЛ - сетвом	ha		80,90	80,90	
2.2. Пошумљавање садњом	ha				
- садња садница ТЛ	ha				
- садња садница МЛ	ha				
- садња садница четинара	ha				
3. ПОПУЊАВАЊЕ	ha	22,99	48,00	25,01	209 %
3.1. Попуњавање сетвом семена - ТЛ	ha		11,53	11,53	
3.2. Попуњавање садњом	ha	22,99	36,47	13,48	159 %
- садња садница ТЛ	ha	3,26	2,18	-1,08	67 %
- садња садница МЛ	ha	14,23	34,29	20,06	241 %
- садња садница четинара	ha	5,50		-5,50	
4. КОНВЕРЗИЈА			19,66		
4.1. Директна конверзија	ha	47,58	19,66	-27,92	41,3 %
4.1. Индиректна конверзија	ha				

У оквиру проширене репродукције план пошумљавања **чистина** је вишеструко премашен (373 %) јер је било довољно семена храста лужњака за све површине.

План **мелиорација** реализован је са 61 %.

Вештачка обнова садњом садницама меких лишћара у мелиорацијама је извршена на 160,83 ha, док су истовремено чисте сече извршене на 1,05 ha (од планираних 22,05 ha).

У оквиру мелиорација у састојинама тврдых лишћара, сеча је извршена на 31,73 ha (од

планираних 68,61 ha), док је пошумљавање извршено на површини од 113,09 ha и то сетвом семена пре свега, док је садња садница ТЛ извршена на површини од 0,89 ha. Образложење за реализацију планираних радова на проширеној репродукцији је у основи исто као на простој, са том разликом, што је због неуспелих пошумљавања на делу површине изостала и потреба за даљим спровођењем планираних мера неге и заштите.

Табела 10. Нега и заштита – проширена репродукција

ПРОШИРЕНА РЕПРОДУКЦИЈА за 2024. годину						
НЕГА ШУМА	П	Јед. мере	План	Извр.	+ / -	%
1. Нега садница	стварна	ha	2.360,52	809,39	-1.551,13	34,29 %
1.1. Окопавање	радна	ha	158,58	70,60	-87,98	44,52 %
1.2. Сузбијање корова (сви начини)	радна	ha	918,64	393,35	-525,29	42,82 %
1.3. Сеча избојака и изданака	радна	ha	14,47	9,17	-5,30	63,37 %
1.4. Пинцирање избојака	радна	ha	567,08	302,96	-264,12	53,42 %
1.5. Корекционо резивање крошње	радна	ha	0,00	0,00	0,00	
1.6. Исправљање садница	радна	ha	20,04	0,40	-19,64	2,00 %
1.7. Међуред. обрада земљ.(тањирање)	радна	ha	333,74	342,67	8,93	102,68 %
1.7. Међуред. обрада земљ.(остали видови)	радна	ha	1.168,64	320,85	-847,79	27,45 %
2. Орезивање грана	стварна	ha	135,64	86,04	-49,60	63,43 %
3. Осветљавање подмлатка (сви начини)	стварна	ha	316,98	159,31	-157,67	50,26 %
4. Чишћење младика	стварна	ha	12,20	0,00	-12,20	0,00 %
5. Остале мере неге	стварна	ha	2,00	60,73	58,73	3036,50 %
ЗАШТИТА ШУМА	П	Јед. мере	План	Извр.	+ / -	%
1. Заштита шума од биотичких фактора	стварна	ha	584,31	763,68	179,37	130,70 %
1.1. Заштита шума од инсеката	радна	ha	278,90	25,00	-253,90	8,96 %
1.2. Заштита шума од биљних болести	радна	ha	227,64	149,75	-77,89	65,78 %
1.3. Заштита шума од глодара	радна	ha	2.887,61	3.212,45	324,84	111,25 %
1.4. Заштита од дивљачи и стоке (ограде)	радна	ha	281,92	277,04	-4,88	98,27 %
1.5. Уклањање повијуша	радна	ha	0,56	10,12	9,56	1807,14 %
2. Заштита шума од пожара				150,71	21,04	
2.1. Изградња ПП пруга		km	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2. Одржавање ПП пруга		km	70,30	31,65	4,40	-27,25

Семенарство и расадничка производња

Реализација шумског полазног материјала, остварена је првенствено кроз коришћење за потребе обнове шума и пошумљавање у државним шумама, а делом кроз донације на основу захтева образовних установа, локалних самоуправа и других интересних група.

У семенским састојинама храста лужњака је регистрован обилан урод жира, па је у јесен 2024. године сакупљено укупно 554.181 kg, што је било довољно да се изврше планирани радови и напуни хладњача у Моровићу, где ће се семе чувати за наредну сезону.

Када је у питању садни материјал, током 2024. године је започета производња од укупно 1.215.373 комада садница шумских врста дрвећа, што је за 854.370 комада мање од плана, јер је због усвојеног техничког решења механизоване садње садница тополе шилом, којом приликом се ради о типу садница 1/0, за садњу делом употребљен и садни материјал из матичњака. У предметној години, завршена је производња 851.611 комада садница. Производња садно способног хортикултурног садног материјала у расаднику «Ечка», који је истовремено у ЈП „Војводинашуме“ и једини расадник у којем се производе украсне врсте дрвећа и жбуња, остварена је у обиму од 3.058 комада садница. Преглед производње садног материјала, приказан је у табели у наставку:

Табела 11. Производња садног материјала

ПРОИЗВОДЊА САДНОГ МАТЕРИЈАЛА												
Врста садница	Производња започета у предметној години (из резница 1/1, 1/2) (из семена 1+0)				Производња започета раније и наставља се даље (саднице су само присутне)				Производња завршава у предметној години (продаја, пошумљавање, подела)			
	План	Извр.	+ / -	%	План	Извр.	+ / -	%	План	Извр.	+ / -	%
1. Шумске саднице	2.069.743	1.215.373	-854.370	58,7 %	551.105	342.941	-208.164	62,2 %	1.142.821	851.611	-291.210	74,5 %
1.1. Меки лишћари	1.264.688	959.797	-304.891	75,9 %	499.549	235.403	-264.146	47,1 %	872.112	674.978	-197.134	77,4 %
- ЕАТ тополе	1.084.865	814.099	-270.766	75,0 %	447.119	94.271	-352.848	21,1 %	760.135	589.942	-170.193	77,6 %
- Бела топола	40.404	28.987	-11.417	71,7 %	10.000	3.341	-6.659	33,4 %	13.813	13.139	-674	95,1 %
- Црна топола	300	795	495	265,0 %	0	0	0		0	0	0	
- Врба	139.119	115.916	-23.203	83,3 %	42.430	137.791	95.361	324,7 %	98.164	71.897	-26.267	73,2 %
- Остало	0	0	0		0	0	0		0	0	0	
1.2. Тврди лишћари	755.055	255.576	-499.479	33,8 %	5.000	46.996	41.996	939,9 %	217.265	132.225	-85.040	60,9 %
- Храст	85.000	169.000	84.000	198,8 %	0	3.300	3.300		4.133	6.858	2.725	165,9 %
- Пољски јасен	135.000	0	-135.000	0,0 %	0	15.696	15.696		64.017	2.113	-61.904	3,3 %
- Багрем	468.555	66.376	-402.179	14,2 %	5.000	28.000	23.000	560,0 %	122.615	118.144	-4.471	96,4 %
- Црни орах	17.500	3.200	-14.300	18,3 %	0	0	0		17.500	1.250	-16.250	7,1 %
- Остало	49.000	17.000	-32.000	34,7 %	0	0	0		9.000	3.860	-5.140	42,9 %
1.3. Четинари	50.000	0	-50.000	0,0 %	46.556	60.542	13.986	130,0 %	53.444	44.408	-9.036	83,1 %
- Црни бор	50.000	0	-50.000	0,0 %	46.556	60.542	13.986	130,0 %	53.444	44.408	-9.036	83,1 %
- Бели бор	0	0	0		0	0	0		0	0	0	
- Остало	0	0	0		0	0	0		0	0	0	
2. Хортикулт. саднице	5.000	6.426	1.426	128,5 %	25.000	0	-25.000	0,0 %	5.000	3.058	-1.942	61,2 %
1.1. Меки лишћари	0	0	0		0	0	0		0	0	0	
1.2. Тврди лишћари	1.000	0	-1.000	0,0 %	4.000	0	-4.000	0,0 %	1.000	1.683	683	168,3 %
1.3. Четинари	3.000	700	-2.300	23,3 %	17.000	0	-17.000	0,0 %	3.000	1.207	-1.793	40,2 %
1.4. Жбуње	1.000	5.726	4.726	572,6 %	4.000	0	-4.000	0,0 %	1.000	168	-832	16,8 %
СВЕ УКУПНО:	2.074.743	1.221.799	-852.944	58,9 %	576.105	342.941	-233.164	59,5 %	1.147.821	854.669	-293.152	74,5 %

Планирање газдовања шумама - (израда основа газдовања шумама)

Основе газдовања шумама су плански документи газдовања шумама који се доносе за газдинске јединице за период од десет година, а израђују се на основу утврђеног стања шума на терену (састојинске инвентуре шума). Обим послова из области планирања газдовања шумама условљен је динамиком истицања важности појединих планских докумената, и то планова развоја шумских области и основа газдовања шумама.

У току 2024. год. израђене су основе газдовања шумама за следеће газдинске јединице:

1. ГЈ “Дорословачка шума” – ШГ “Сомбор”;
2. ГЈ „Паланачке аде – Чипски полој“ – ШГ “Нови Сад”;
3. ГЈ „Плавањске шуме“ – ШГ “Нови Сад”;
4. ГЈ „Багремара“ – ШГ “Нови Сад”;
5. ГЈ „Горње Потамишје“ – ШГ “Банат“ Панчево.

Прибављена је и сагласност надлежног органа аутономне покрајине за:

1. ГЈ “Дорословачка шума” – ШГ “Сомбор”;
2. ГЈ „Багремара“ – ШГ “Нови Сад”;
3. ГЈ „Горње Потамишје“ – ШГ “Банат“ Панчево.

У јануару 2025. год. прибављена је и сагласност надлежног органа аутономне покрајине за:

1. ГЈ „Паланачке аде – Чипски полој“ – ШГ “Нови Сад”;
2. ГЈ „Плавањске шуме“ – ШГ “Нови Сад”;

За поједине газдинске јединице у 2024. год. су реализовани теренски радови (геодетски и дендрометријски премер) и извршена израда основа (или је израда основа доведена до завршне фазе), док се добијање сагласности очекује током 2025. године и то за:

1. ГЈ “Карапанца” – ШГ “Сомбор”;
2. ГЈ „Доње Потамишје“ – ШГ “Банат“ Панчево.

Завршетак теренских радова и израда основа за наведене газдинске јединице је планирана за 2025. годину (доношење и прибављање сагласности најкасније до 30.06.2025.).

За поједине газдинске јединице у 2024. год. су започети теренски радови (геодетски и дендрометријски премер) и то за:

1. ГЈ “Моношторске шуме” – ШГ “Сомбор”;
2. ГЈ „Балиша“ – ШГ “Сремска Митровица”;
3. ГЈ „Блата - Малованци“ – ШГ “Сремска Митровица”;
4. ГЈ „Непречава – Варош -Лазарица“ – ШГ “Сремска Митровица”;

5. ГЈ „Драгановци - Лопадин - Дубраве - Ђепуш“ – ШГ „Сремска Митровица“;
6. ГЈ „Вршачки брег“ – ШГ „Банат“ Панчево.

Поред основа, у току 2024. године израђени су следећи санациони планови, односно измене и допуне санационих планова:

- Санациони план оштећених шума оштећених од пожара у ГЈ „Суботичке шуме“ за период од 2024. до 2027. године;
- Измене и допуне санационог плана оштећених шума услед дејства олујног ветра а ГЈ: „Плавањске шуме“, „Паланачке аде-Чипски полој“, „Багремара“, „Дунавске аде“, „Камењар“, „Тополик“ и „Шајкашка“ за период од 2023. до 2027. године.

ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Годишњи извештај о активностима на заштићеним подручјима у 2024. години обухвата аспекте управљања заштићеним подручјима, спровођење домаћих и међународних пројеката, ПР активности, уочене проблеме и преглед активности за следећи годишњи период:

Управљање заштићеним подручјима

Јавно предузеће „Војводинашуме“ у својству управљача заштићених подручја има обавезу спровођења активности на истим.

- **Административни менаџмент**

Планска документација

Почетком 2024. године заштићена подручја којим управља ЈП „Војводинашуме“ су добила сагласност на своје програме управљања за 2024 годину. Како би се избегла пракса касног давања сагласности на годишње програме, крајем 2023. године направљени су годишњи програми управљања за 2024. годину за ова подручја. Сви програми су претходно у електронској комуникацији усклађени са Министарством а након усвајања на Надзорном Одбору достављени на сагласност овом истом министарству. За заштићена подручја проглашена одлуком локалне самоуправе, (СП „Шума Јунаковић“ и СП „Ивановачка ада“) годишњи програми управљања достављени су надлежним органима локалне самоуправе. За СП „Ивановачка ада“ је израђен нови петогодишњи план управљања. Сагласност на овај план није издата до краја 2024. год. Такође, заштићена подручја којим управља ЈП „Војводинашуме“ су добила и сагласност за примену хемијских средстава у заштићеним подручјима (управљач и корисник) али само за део тражених хемијских средстава (нпр. глифосат).

Ревизија заштићених подручја

У току 2024. године није извршена ревизија ниједног заштићеног подручја којим управља предузеће, али су настављене активности на ревизији граница СРП „Делиблатска пешчара“.

Припремљени коментари на студије о природним вредностима за. Покрајинском заводу за заштиту природе достављене примедбе на Одлуку о проглашењу ПП Доња Мостонга.

Остала административна документа

Административни менаџмент обухватио је и припрему месечних извештаја који се достављају из делова предузећа који се обједињени припремају и достављају Сектору за шумарство, екологију и развој и надлежном Министарству, извештаја са састанака референата, одговоре и припрему различитих дописа. Такође попуњавани су различити упитници.

У 2024. год није било захтева за информацијама од јавног значаја у оквиру сегмента заштите природе.

Надлежном министарству упућен је захтев за субвенционисање/суфинансирање радова у ЗП за 2024. год на основу ког су добијена су средства у укупном износу од 10.950.000,00 рсд (конкурс из марта 2024. год) и 3.713.000,00 рсд (октобар 2024). Све активности по овом уговору су окончане до краја 2024. год. Такође, од Покрајинског секретаријата за урбанизам и животну средину добијена су средства суфинансирања у износу од 1,6 милиона дин.

Правна проблематика

У 2024. години у ЗП поднето је 20 прекршајних пријава (већински у СРП „Делиблатска пешчара“ и нешто мање у СРП „Горње Подунавље“) и изречене су бројне опомене.

Пријаве су се односиле најчешће на бесправну сечу, бесправну градњу (постављање сплава, изградња кампа и степеништа), као и на остале активности супротне условима заштите природе (улазак моторним возилима и псима у подручје ради сакупљања тартуфа).

Инспекцијска контрола

Током 2024. године извршена је редовна инспекцијска контрола по газдинствима по основу контролне листе за управљаче заштићених подручја (у сваком ЗП по више пута). Такође, инспекција је имала и редовне контроле спровођења услова заштите природе на терену. Није било изречених већих мера против управљача.

• Кадровски и организациони развој

У 2024. години референти за заштићена подручја и чувари ЗП су учествовали на 9 догађаја који су везани за унапређење капацитета (нпр. семинари, обуке, радионице). Активности су обухватиле националне и специјализоване семинаре, тренинге за мониторинг и заштиту природе, радионице посвећене очувању влажних станишта и спречавању бесправне градње, обуке за спречавање криволова, као и учешће на вебинарима и годишњем семинару за јачање капацитета управљача заштићеним подручјима.

Почетком године, предузеће је потписало протокол о сарадњи за програм „Чистије и зеленије школе у Војводини“ где је наградило 16 школа обиласком заштићених подручја којима управља предузеће.

- **Спровођење активних мера заштите**

Активне мере заштите су спровођене у свим ЗП. Обим радова није смањиван у односу на претходне године, у неким ЗП је чак и повећан због добијених средстава донација/грантова и пројеката.

Чувари ЗП су у неколико наврата учествовали у спасавању нађених живих примерака строго заштићених и заштићених врста (углавном орлови белорепани).

Као и претходних година у августу месецу је на Обедској бари одржан волонтерски камп, у заједничкој организацији са Младим истраживачима и Покрајинским секретаријатом за урбанизам и животну средину и Покрајинским заводом за заштиту природе и локалним организацијама.

Таком 2024. год у ЗП којима управља предузеће (највише на Обедској бари, Делиблатској пешчари и у Ковиљско-петроварадинском риту) одржано је 6 волонтерских акција са преко 300 учесника.

- **Мониторинг, истраживање и развој**

Резервати се редовно обилазе у поступку Мониторинга ретких, рањивих и угрожених дивљих, биљних и животињских врста као и контроле свих активности на подручју истих, које спроводе чувари ЗП једном недељно и о томе сачињавају недељни извештај. Подаци се уносе у програм МОНАРТЕ. Током 2023. год завршен је процес израде новог софтвера МОНАРТЕ који је у пуној функцији од почетка 2024. год.

У јануару 2024. године спроведен је Међународни зимски цензуса птица водених станишта у Србији организацији Друштва за заштиту и проучавање птица Србије а уз подршку предузећа на делу вода који су под његовом ингеренцијом.

Поред редовног мониторинга (у оквиру система Монарте) током године је рађен и мониторинг водоземаца, дивље мачке, орхидеја, колоније птица, и др. Из средстава субвенција су суфинансиране активности на истраживањима различитих врста у више ЗП (флора, лептири, водоземци и сл.).

У ЗП током 2024. год дато је више сагласности за спровођење научних истраживања (ПМФ, ИБИСС, Биолошки факултет и др.) и снимања филмова у ЗП.

Редовно је ажурирана база података о свим ЗП (чуварска служба, накнаде, истраживања, пријаве, снимања и сл.).

Предузећу је током августа 2024. год одобрен и потписан уговор за пројекат „Ревитализација водених станишта на Обедској бари“ и то увођењем традиционалног облика коришћења простора (пашарењем). Пројекат финансира UNDP и траје годину дана.

Основна активност у процесу одржавања сертификата Европске повеље за одрживи туризам у 2024. години је била организација Форума заинтересованих страна, који је одржан у децембру месецу у Едукативном центру за пољопривреднике у Сомбору, на коме су представљени пројекти и активности чланова Форума. Такође, најављена је израда нове стратегије и акционог плана који ће бити основа за аплицирање на нови петогодишњи период за носиоца повеље.

РАЗВОЈ

1. Сарадња са научним и стручним институцијама и развојни пројекти

У предузећу су током 2024. године реализовани следећи развојни пројекти:

А) Пројекат са Институтом за низијско шумарство и животну средину

- Научно-истраживачки пројекат - Проучавање и унапређивање виталности и производних потенцијала шума који обухвата следеће активности и истраживања:
 - а) Заштита од штетних фактора у расадницима, засадима, културама, плантажама, семенским објектима и састојинама са посебним фокусом на праћење штетне појаве рака коре у културама и плантажама тополе,
 - б) Дефинисање трајања опходње за поједине врсте дрвећа у односу на циљеве газдовања шумама, шумско-узгојне карактеристике врсте дрвећа и станишне услове,
 - в) подршка на пословима везаним за FSC сертификат из области заштите шума, као и подршка на имплементацији FSC стандарда у области заштите шума
 - г) истраживање и сузбијање коровске вегетације у расадницима и засадима топола, белих топола и багрема и обновљеним шумама храста лужњака,
 - д) селекција генотипова шумских врста дрвећа у функцији побољшања здравственог стања шума и повећања производности
 - е) детерминација станишних услова у засадима нарушеног здравственог стања као и препорука мера за побољшање стања.

Б) Пројекти са Шумарским факултетом Универзитета у Београду

- Пројекат - Одрживо газдовање шумама храста лужњака у Срему, проблеми и могућности унапређења

Шуме лужњака и пољског јасена у Срему угрожене су деловањем различитих абиотичких (климатске промене, промене нивоа подземних вода, пожари итд.) и биотичких фактора (човек, штеточине ентомолошког и фитопатолошког порекла, коровасте врсте, глодари, дивљачи итд.).

С обзиром на проблем све уочљивијих последица климатских промена (спуштање нивоа подземних вода, сушење храста лужњака и др.) веома је значајно после преко 40 година извршити проучавања станишних услова и утврдити степен њихове промене, као и дати предлог врста дрвећа којима би измењени еколошки услови погодовали. Истраживања су започета у 2023. години, а прва фаза истраживања је завршена у 2024. години. Истраживања су спроведена у ГЈ „Винична-Жеравинац-Пук“.

- Пројекат - Праћење нивоа подземних вода на подручју Шумског газдинства “Сремска Митровица” и Шумског газдинства „Сомбор“

У 2024. години настављено је праћење нивоа подземних вода на подручју Шумског газдинства “Сремска Митровица” и Шумског газдинства „Сомбор“. Основни циљ дугорочног осматрања нивоа подземних вода на подручју шума Равног Срема јесте истраживање утицаја режима и промена нивоа подземних вода на виталност, здравствено стање, флористички састав и производност храстових шума на овом простору. У 2024. години, промене нивоа подземних вода, на подручју Срема, осматране су на укупно 142 пијезометара. Потпуна осматрања регистрована су на укупно 104 пијезометара (73 %), а 38 (27 %) пијезометара није у функцији и нису вршена осматрања. У истом периоду на подручју ШГ ”Сомбор”, промене су осматране на укупно 53 пијезометара. Потпуна осматрања регистрована су на укупно 37 пијезометара (70 %), 14 (26 %) пијезометара било је празно и 2 (4 %) пијезометра нису у функцији и нису вршена осматрања.

- Пројекат – Нормирање рада у шумарству са посебним освртом на избор оптималних технологија рада у ЈП „Војводинашуме“

Овај пројекат је у целости завршен у 2024. години. На пословима коришћења шума у 2024. години снимане су норме рада на пословима сече стабала и израде дрвних сортимената тврдих лишћара. На пословима гајења, заштите и планирања газдовања шумама снимане су норме рада и нормативи утрошка енергената на пословима уклањања зељасте и жбунасте вегетације на сечини као и на чистинама у летњим и зимским условима рада. Поред тога, снимано је уклањање зељасте вегетације тањирачком на путевима и противпожарним пругама на подручју Делиблатске пешчаре. Установљене су норме рада и нормативи бушења рупа за плитку садњу пречника као и норме садње. Подаци извршених снимања осветљавања храстовог подмлатка су обрађени и установљене су норме рада за услове у којима је обављено снимање. Такође су, на бази података допунских снимања израчунате норме и установљени нормативи утрошка енергената на пословима градње путева.

- Пројекат - Истраживање техничко-технолошких аспеката коришћења дрвне биомасе

Истраживања техничко-технолошких аспеката коришћења дрвне биомасе подраста реализована су у 2023. и 2024. години. Основни задатак који је постављен у овим истраживањима је да се установи количина дрвне биомасе подраста коју је немогуће искористити за потребе производње топлотне или електричне енергије. Поред тога задатак је био да се предложени технологија рада која ће омогућити ефикасно коришћење дрвне биомасе подраста. Прикупљање података на терену обављено је од стране запослених у ЈП Војводинашуме. Истраживања су се одвијала у две фазе. Прва фаза је подразумевала да се изврши мапирање површина на бази категоризације подраста која је саставни део методологије ових истраживања. Шумарски факултет Универзитета у Београду предложио је методологију на бази које је могуће одговорити постављеном задатку. Друга фаза односила се на постављање огледних површина. На огледним површинама снимани су радови сече, транспорта и иверања дрвне биомасе

подраста. Податке снимања обрадио је Шумарски факултет и на основу истих доставио коначан извештај.

- Израда запреминских таблица за засаде топола којима газдује ЈП „Војводинашуме“

У оквиру овог пројекта у 2024. години је спроведено прикупљање података у три газдинства, ШГ Сомбор, ШГ Сремска Митровица и ШГ Банат Панчево, док је у ШГ Нови Сад и даље трајала санација штета насталих дејством олујних ветрова, као реална препрека прикупљању података у оквиру овог пројекта. Пречници дебла мерени су секционим методом по Смалијану - секције дужине 1 m, док су пречници грањевине мерени по Хуберу - секције дужине 1 m. Помоћу специјализованог софтвера за свако стабло обрачуната је запремина дебла по сложеној Смалијановој формули, односно запремина грањевине по простој Хуберовој формули, а њиховим сабирањем добијена је укупна запремина стабла изнад 3 cm дебљине. Моделовање везе између запремине и пречника и висине стабала, односно израда запреминских таблица, урађена је Шумахер-Халовом функцијом, за коју је једино развијен алгоритам у софтверу „Основа“, што је био лимитирајући фактор за употребу квалитетнијих модела. Пројекат ће у целости бити завршен у првој половини 2025. године.

В) Пројекти са компанијом „GDI Solutions“

- Унапређење географског информационог система

У оквиру пројекта који је завршен 2024. године развијена је интегрисана WEB GIS апликације која обезбеђује визуелизацију података који се уносе у апликативно решење засновано на GDI Ensemble Smart Portal решењу. На овај начин спроведена је комплетна дигитализација радног процеса праћења реализације радних налога и креиран централизован систем за управљање радним налозима.

Г) Интерни пројекат - Електронско праћење производног циклуса на коришћењу шума

Увођење нових технологија је императив за бржи раст и развој предузећа у окружењу у 21 веку. Сходно томе, иако је шумарство екстензивна грана привреде и у оквиру ове гране нове технологије имају веома велики утицај на развој и унапређење шумарства као делатности и смањење трошкова производње. Електронско праћење подразумева складиштење података о пријему дрвних сортимената у PDA уређаје и раздуживање истих у другој и трећој фази производње (привлачење и отпрема). Ова технологија ће довести до свеобухватнијих, и егзактнијих података о сортиментима у свим фазама циклуса производње. Током 2022. године је спроведено тестирање система у ШУ „Ковиљ“ као „пилот“ пројекат. Током 2023. и 2024. године систем је имплементиран у свим огранцима.

2. Међународни пројекти

Настављено је са спровођењем међународних пројеката. Током 2023. и 2024. нови пројекти су одобрени за финансирање и спровођење. Пројекти који су спровођени током 2024. године су наведени у наставку:

- **LIFE Wildisland - WILDisland – The Danube Wild Island Habitat Corridor (2021-2027)**
 - Буџет: 555.180,00 EUR (ЕУ: 416.385,00 EUR, ЈП Војводинашуме: 138.822,00 EUR)
 - Партнери: 15 партнера из 8 подунавских држава;
 - Ревитализација некадашњих рукаваца на Птичијем острву;
 - Конверзија на Птичијем острву;
 - Набављен багер који ће радити на измуљивању канала;
 - Исходовање услова за спровођење радова од Министарства грађевинарства и саобраћаја;
 - Израда техничке документације за измуљивање канала.
- **ELPS пројекат „Restoring the Amazon of Europe: Reconnecting Riverine Habitats in the First five-country UNESCO Biosphere Reserve“ (2022-2026)**
 - Буџет: 302.800,00 долара (преко WWF Adria, суфинансирање ЈП Војводинашуме нема)
 - Партнери: WWF, други управљачи на Мури, Драви и Дунаву из СЛО и ХР;
 - Конверзија 26 ha плантажа у Апатину;
 - Израда „дизајна“ за начин обнове шума;
 - Припрема пројектног задатка за одржавање површина које се пошумљавају у сезони 2024/2025.
- **Horizon Cirocco – Побољшан мониторинг животне средине у недовољно узоркованим пустињама (2023-2025)**
 - Буџет: 110.938,00 EUR (ЕУ: 77 565,25 EUR; ЈП Војводинашуме: 33.281,75 EUR)
 - Партнери: Иносенс из Новог Сад, истраживачке институције из Грчке, Кипра и Египта;
 - Израда сензора за испитивање квалитета ваздуха у пешчарским областима;
 - Постављање 12 сензора за праћење климатских параметара и CO2 емисије/складиштења на Делиблатској пешчари;
 - Анализа прикупљених података.
- **LIFE RESTORE FOR MURA – DRAVA - DANUBE (2023-2028)**
 - Буџет: 1.983.983,30 EUR (ЕУ: 1.329.268,81 EUR; ЈП Војводинашуме: 654.714,49 EUR)
 - Партнери: 18 партнера из 5 држава (АУТ, СЛО, ХР, СРБ, ХУ) Резервата биосфере Мура-Драва-Дунав;
 - Рестаурација водног режима у СРП „Горње Подунавље“ (северна и јужна варијанта Моношторског рита) – техничка документација, радови;
 - Динамичка студија режима подземних вода;
 - Опремање расадника Шмагуц (2 тифона, трактор са приколицом за расадник, 2 плуга);

- Конверзија на 26 ha (уместо плантаже тополе подиже се шума храста и јасена).
- **STOP FIRE – Јачање организација у заштити од пожара (2024-2026)**
 - Буџет: 417.800,00 EUR (ЕУ: 355.130,00 EUR; ЈП Војводинашуме: 62.670,00 EUR)
 - Партнери: Кефаг д.о.о. (шумарско предузеће из Мађарске), МУП Републике Србије и Фонд за европске послове;
 - У фокусу заштита од пожара на Суботичкој пешчари;
 - Набавка видео надзора у комбинацији са сензорима;
 - Набавка ватрогасног возила;
 - Израда техничке документације за бунаре у Суботичкој пешчари;
 - Пројекат прошао прву проверу (административна).
- **REBIOFOREST - Enhancing Cross-Border Capacities for Climate-Resilient Forest Ecosystems Restoration (2024-2026)**
 - Буџет: 469.539,00 EUR (ЕУ: 399.108,15 EUR; ЈП Војводинашуме: 70.430,85 EUR)
 - Партнери: Хрватске шуме, Институт Јастребарско и Институт за низијско шумарство, СЕКОМ Центар компетенција за истраживање и развој;
 - У фокусу је обнова изданаčkih деградираних грабових шума (на 25 ha). Пошумљавање сетвом семена;
 - Набавка прикључка за мулчер;
 - Набавка дрона за снимање и дрона за примену пестицида;
 - Набавка и постављање ограда за обновљене површине;
 - Израда студије мониторинга и оцене стања биодиверзитета за Босутске шуме.
- **UNDP Обнова влажних станишта у СРП „Обедска бара“ (2024-2025)**
 - Буџет: 49.969,00 USD
 - Партнери: Друштво за заштиту и проучавање птица Србије;
 - У фокусу је ревитализација влажних ливада испашом стоке (биволи);
 - Набавка бивола;
 - Израда објеката и оградавање површина за пашарење бивола.
- **FIREGUARD (2024-2026)**
 - Буџет: 732.371,08 EUR (ЕУ: 622.515,42 EUR; ЈП Војводинашуме: 109.855,66 EUR)
 - Партнери: општина Корнерева (Румунија), Ватрогасни савез Панчево;
 - Набавка багера (точкаш/гусеничар);
 - Набавка ватрогасних возила (багер точкаш - лако ватрогасно возило);
 - Ситна опрема за заштиту од пожара (напртњаче и сл.);
 - Обука за запослене;
 - Пројекат прошао прву проверу (административна).
- **Стратешки пројекат RETFOR - Strengthening climate resilience measures for protection and revitalisation of ecosystems in the Spačva-Bosut Basin (2024-2027)**

- Буџет: 538.730 EUR (ЕУ: 457.920,50 EUR; ЈП Војводинашуме: 80.809,00 EUR)
 - У фокусу ретензија Босутске шуме;
 - Радови на аутоматизацији пијезометарске мреже;
 - Реконструкција уставе на Босуту;
 - Ревитализација баре Радосаве;
 - Израда студије биодиверзитета шумских екосистема.
- **ПРОЈЕКАТ: „Побољшање отпорности шума у Србији да би се осигурала енергетска сигурност најугроженијих уз допринос њиховим средствима за егзистенцију и секвестрацији угљеника (FOREST Invest)“ GCP/SRB/008/GCF ESMF**
- Буџет: 2 милиона долара (GCF/FAO: до 2,5 милиона долара; ЈП Војводинашуме: 659.147,00 долара)
 - Опрема: укупне вредности 2.065.136,89 долара; набавља се опрема за расаднике (линија за контејнерску производњу и семенски центар)
 - Од радова је планирано пошумљавање (у режији предузећа)

Осим пројеката које предузеће спроводи, предузеће има и пројекте у којима је стратешки/придружени партнер:

- **Пројекат MONSTUR IN THE DANUBE (укупан буџет 2.006.718,50 EUR, ЈП „Војводинашуме“ – придружени стратешки партнер)**
- Партнери на пројекту: Ministry of Environment, Waters and Forest / General Water Directorate, University of Natural Resources and Life Sciences Vienna / Institute of Hydrobiology and Aquatic Ecosystem Management, WWF Central and Eastern Europe, International Commission for the Protection of the Danube River (ICPDR), WWF Bulgaria, Ministry of Economy and Sustainable Development / Institute for Environment and Nature, Széchenyi István University / Fisheries Management Research Group / Agricultural and Food Research Centre, Danube Delta National Institute for Research and Development / Ecological Restoration and Species Recovery, World Wide Fund for Nature Romania / Wildlife and Landscape, University of Belgrade, Institute for Multidisciplinary Research / Department of biology and inland water protection, VUVH Water research institute, Public Union World Wide Fund for Nature Ukraine / Freshwater Practice, Moldova State University / Institute of Zoology;
 - Успостављање, тестирање и покретање прекограничног система за праћење јесетарских врста, односно за управљање и заштиту миграторних риба у сливу реке Дунав.
- **Пројекат DAWETREST**
- Партнери: 46 партнера широм Европе;
 - Пројекат има за циљ да развије и демонстрира конкретна решења примењена на Дунаву и Црном мору за решавање изазова са којима се суочавају унутрашњи и приобални мочварни екосистеми.
- **Пројекат RESTORIVER**
- Трајање пројекта: 01.01.2024. до 30.06.2026. године

- 15 пројектних партнера: Бугарско друштво за заштиту птица (БСПБ), Бугарска; Национална управа „Румунске воде“, Румунија; Природа Града Загреба, Хрватска; WWF Адриа, Хрватска; WWF Словачка; Институт за истраживање воде, Словачка; WWF Мађарска; Ёрд, Мађарска; Русе, Бугарска; Тулча, Румунија; Румунско орнитолошко друштво, Румунија; Град Сомбор, Србија; Главна управа за водно господарство, Мађарска; WWF Адриа, Србија; WWF Украјина
- Буџет пројекта: 2,412,655.60 €
- Главни циљ пројекта је да покуша да одговор на изазове климатских промена и резултата људских интервенција у природи и природном окружењу. Пројекат обухвата радове на локацијама дуж слива Дунава са намером да се утиче на потенцијално смањење ризика од суша, поплава и топлотних таласа.
- На територији Града Сомбора налази се једна од шест тзв. пилот локација на којима ће се вршити истраживања и радови у склопу пројекта. У питању је рукавац Дунава – Дондо, који се налази у СРП „Горње Подунавље“. На локацији рукавца Дондо биће вршена геодетска и друга снимања, као и радови на измуљавању тачке почетка и тока рукавца. Циљ је да се достигне 150 дана уливања воде из Дунава у рукавац годишње, што ће повољно утицати на биодиверзитет рукавца.

Током 2024. год ЈП „Војводинашуме“ је радило на припреми пројекта које је поднело али који су тренутно у фази евалуације, и то:

○ **SIGA2KAZUK**

- *Пројектни партнери:* Хрватске шуме, ЈП Војводинашуме
- *Буџет:* 459.554,92 EUR (ЕУ: 390.621,68 EUR; ЈП Војводинашуме: 68.933,24 EUR)

○ **AINSPEC**

- *Партнери:* Јавна установа за заштиту природе Вуковарско-Сријемске жупаније, ФТН Нови Сад, ЈП Војводинашуме, Универзитет из Осиека
- *Буџет:* 143.640,00 EUR (ЕУ: 122.094,00 EUR; ЈП Војводинашуме: 21.546,00 EUR)

○ **GREEN CARBON CATCHERS**

- *Партнери:* ЈП Војводинашуме, Универзитет у Темишвару – Пољопривредни факултет, Удружење Милтона, Удружење спортских риболоваца Делиблато
- *Буџет:* око 1,5 милиона EUR (ЕУ: 85 %; ЈП Војводинашуме: 15 %)

○ **Revitalization of water bodies and wetlands in three protected areas along Danube and Sava River (Obedska bara, Koviljsko-petrovaradinski rit and Gornje Podunavlje) UNDP (2025-2026)**

- *Партнери:* ЈП Војводинашуме
- *Буџет:* 298.200 USD (UNDP: 150.000 USD; ЈП Војводинашуме: 148.200 USD)
- *Активности подразумевају:*

- СРП „Горње Подунавље“ – уклањање инвазивних врста на Харчашком дунавцу (за ову сврху се набавља прикључни мулчер за багер)
- СРП „Ковиљско-петроварадински рит“ – измуљивање Карловачког дунавца
- СРП „Обедска бара“ – уклањање инвазивних врста дуж канала Вок

УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Управљање отпадом је спровођење прописаних мера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом. Како је ЈП „Војводинашуме“ посвећено заштити животне средине и одрживом развоју кроз свакодневно унапређивање система и поштовање законских обавеза, тако су циљеви увођења системског управљања отпадом у предузећу били идентификација отпада, установљивање токова отпада, установљивање мера за редукцију отпада, примена начела хијерархијског управљања отпадом и спровођење мера заштите животне средине и здравља људи.

Као последица примене Плана управљања отпадом (тренутно је актуелна ажурирана верзија Плана управљања отпадом ЈП „Војводинашуме“ за период 2021 - 2024. године од стране Тим Хемика Консалтинг д.о.о. из Новог Сада), успостављена је дневна евиденција о отпаду који настаје, који се предаје или одлаже у предузећу од стране одговорног лица предузећа за управљање отпадом по члану 75. Закона о управљању отпадом (Службени гласник РС, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон и 35/2023). У протеклом периоду се наставило са дневним (вођење дневне евиденције отпада по обрасцу ДЕО 1) и месечним извештајима, који битно утичу на квалитет системског годишњег извештавања о отпаду у предузећу. Исто тако, врше се редовне активности на изради конкурсне документације за јавне набавке услуга у вези преузимања и збрињавања отпада створеног у ЈП „Војводинашуме“ и у сарадњи са оператерима на изради докумената о кретању неопасног и опасног отпада, као и на ангажовању запослених, пре свега, из радних јединица „Шумска механизација“, на стварању услова за збрињавање свих генерисаних врста отпада.

На основу члана 74. Закона о управљању отпадом, урађени су годишњи извештаји о отпаду произвођача отпада ЈП „Војводинашуме“ за 2023. годину (ГИО1) и годишњи извештај ЈП „Војводинашуме“ о производима који након употребе постају посебни токови отпада за 2023. годину (ПТП2), који су интерактивно попуњени на „site“-у Агенције за заштиту животне средине (рок 31. 03. 2024. год.). У вези Годишњег извештаја о истраживању створеног отпада за 2023. годину, попуњен је и упитник о створеном отпаду ОТ-С (Стварање отпада и начин управљања у 2023. години) и прослеђен Републичком заводу за статистику (рок 01. 04. 2024. год.).

КОРИШЋЕЊЕ ШУМА

Производња дрвних сортимената

Производња дрвних сортимената, представља веома важну делатност Предузећа. Обим производње произилази из десетогодишњих основа газдовања, које у складу са постављеним газдинским циљевима утврђују врсту, количину, структуру, време и начин одвијања производње. Производња у шумарству представља пре свега потребу вршења неопходних узгојних мера.

За период од I - XII 2024. године посечено је и израђено дрвних сортимената у количини од 671.484 m³ нето или 105,79 % од планираног. У реализацији плана сече и израде дрвних сортимената властита режија је учествовала са 435.862,47 m³ или са 64,9 %, самоизрада са 84.415,41 m³ или са 12,6 %, а услуге са 151.205,69 m³ или са 22,5 %.

У укупно израђеној количини обло техничко дрво учествује са 387.587 m³ или са 57,72 %, а просторно са 283.896 m³ или са 42,28 %.

Сеча и израда дрвних сортимената

У производњи дрвних сортимената највреднији производи су фурнирски трупци, трупци за љуштење и трупци за резање.

Приход од реализације техничке обловине значајно утиче на пословни резултат Предузећа. Зато се производњи ових сортимената (посебно кројењу и класирању) посвећује посебна пажња. У прилог наведеној чињеници иде и констатација да је планирано учешће обловине у укупној маси са 57,22 %, а остварено 57,72 %, односно циљана квалитативна структура је достигнута.

Табела 12. Производња дрвних сортимената по врсти дрвећа

СОРТИМЕНТ	План	Остварење	%
	(m ³)	(m ³)	
ТРУПЦИ	343.845	366.368	106,55 %
Храст	46.938	70.403	149,99 %
Јасен	14.731	16.997	115,38 %
Топола	257.562	269.546	104,65 %
Врба	13.825	1.419	10,26 %
ОМЛ	7.625	4.758	62,40 %
ОТЛ	1.968	2.916	148,19 %
Остали четинари	1.194,00	329,56	27,60 %
ОСТАЛО ТЕХНИЧКО ДРВО	22.655	21.219	93,66 %
Лишћари	22.445	21.109	94,05 %
Четинари	210	109,76	52,27 %
ПРОСТОРНО ДРВО	268.205	283.896	105,85 %
Тврди лишћари	163.035	178.665	109,59 %
Меки лишћари и четинари	105.170	105.231	100,06 %
УКУПНО	634.705	671.484	105,79 %

I Фаза транспорта дрвних сортимената

У периоду Јануар-Децембар извршена је **прва фаза транспорта дрвних сортимената** до стоваришта у количини од 558.401 m³. У реализацији ових радова властита механизација је учествовала са 488.910 m³ или са 87,46 % а услуге са 69.491 m³ или са 12,45 %.

У периоду Јануар-Децембар извршен је **превоз дрвних сортимената** до купаца у количини од 18.115 m³. Властита механизација је тракторима превезла 3.320 m³, а камионима је извршен превоз 14.795 m³, док за потребе превоза услуге нису биле ангажоване.

Производња у шумарству се обавља на великим површинама и условљена је густином путне мреже односно степеном отворености шума. Извршење планиране производње, захтевало је **изградњу путне мреже**, при чему је у 2024. години изграђено 2,05 km тврдих шумских путева у износу од 42.095.265,09 динара, док инвестициона улагања у одржавање постојеће путне мреже спроведена су на дужини од 192,45 km са трошковима од 61.480.841,91 динара. **Укупна инвестициона улагања у шумску путну инфраструктуру у 2024. години износила су 103.576.107,00 динара.**

МЕХАНИЗАЦИЈА

У 2024. години као и у ранијим годинама од када је основано предузеће велики део пословне политике као и комплетна производна функција заснива се на најсавременијој шумској механизацији која омогућава у првом реду самосталност и висок квалитет у испуњавању планских задатака како из основне тако и осталих делатности у предузећу ЈП “Војводинашуме“ Петроварадин. Планско улагање у последњих десетак година довело је до тога да предузеће поседује најјачу механизацију у Републици Србији, а и шире. Поменута улагања довела су до смањења обима послова који су у ранијем периоду били поверени услужним предузећима и на крају 2024. године предузеће се може похвалити да је преко 90 % механизованих радова из основне делатности извршило сопственим капацитетима. Интензивирање улагања у механизацију последица је и мањка радне снаге у предузећу.

Предузеће на располагању има 262 машине и то:

- 6 харвестера (специјалне шумске машине за сечу и израду дрвних сортимената);
- 25 форвардера (најсавременије машине за прву фазу транспорта дрвних сортимената);
- 28 тракторских екипажа (прилагођени пољопривредни трактори агрегирани са приколицом без погона, за прву фазу транспорта дрвних сортимената);
- 174 трактора за разне послове у шумарству;
- 28 осталих радних машина (за изградњу шумске инфраструктуре и остале послове);
- 1 камион тегљач са нисконосећом приколицом за друмски транспорт машина.

Набавком харвестера у претходном периоду Предузеће је постигло оптимум у делу унапређења механизованог рада и хуманизације на делатности коришћења шума у делу сече и израде дрвних сортимената. Ова врста машине механизовано врши сечу стабла, чишћење дебла од грана и кројење обловине и просторног дрвета у плантажама меких лишћара.

ПРОДАЈА ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

Продаја дрвних сортимената у периоду Јануар-Децембар извршена је у количини од 602.080 m³. На пању је продато 68.845 m³ или 11 %, код пања 19.999 m³ или 4 %, а са стоваришта је продато (отпремљено) 513.236 m³ или 85 % од укупне количине. У укупно продатој количини дрвних сортимената обло техничко дрво учествује са 359.467 m³ или 60 %, а просторно са 242.612 m³ или са 40 %.

Пласман дрвних сортимената првенствено је оријентисан на домаће тржиште. Код пласмана техничке обловине у 2024. години приоритет у испорукама имала су Предузећа за прераду дрвета која су редовно измиривала своје обавезе у претходним годинама, а која су закључила уговоре о продаји робе за 2024. годину са Предузећем, у оквиру којих авансно плаћају робу или су уговорили одложено плаћање уз обезбеђење банкарске гаранције и која поштују уговорене рокове плаћања. Током 2024. године отпремљена је већа количина дрвних сортимената од просечне (14 % више од десетогодишњег просека), и на нивоу је резултата оствареног претходне године.

Избор купаца се врши на основу одређених критеријума, који полазе од захтева и потреба купаца исказаних у Анкети која се доставља свим заинтересованим купцима на крају текуће године за наредну годину са једне стране и низа параметара везаних за сваког појединачног купца са друге стране. Ови параметри подразумевају да су купци своју производну делатност регистровали у Агенцији за привредне регистре, да су поуздани, да поседују позитивне референце у досадашњем пословању са Предузећем, као и уопште на тржишту, статус пословних рачуна купаца код Народне банке Србије (да ли су рачуни активни и да ли су били блокирани од стране принудне наплате у протекле 3 године и колико дана), а од значаја је и временско трајање пословног односа, бонитет купца, односно ликвидност и солвентност истог, као и редовно измиривање својих обавеза у претходним годинама. Уколико се купци изјасне за одложени рок плаћања, у обавези су да доставе банкарску гаранцију као средство обезбеђења.

Купцима који не испуњавају наведене критеријуме или не поштују уговорене обавезе или је наплата потраживања вршена активирањем средстава обезбеђења наплате потраживања, омогућена је куповина сировине само на слободној понуди и то авансним уплатама. Предузеће је у току 2024. године имало потписане уговоре о продаји дрвних сортимената са 143 купца. Поред тога великом броју купаца са којима није потписан уговор испорука робе је вршена након уплате аванса.

Интерна реализација, мањкови и отпис дрвних сортимената

Интерна реализација у Предузећу која подразумева потрошњу дрвних сортимената за сопствене потребе (огревно дрво за загревање просторија, дрвни сортименти за инвестициону потрошњу и др.) у 2024. години износи 3.993,65 m³.

Залихе дрвне масе

Укупне залихе дрвног материјала на дан 31.12.2024. године износе 143.230 m³. Залихе су израчунате тако што је на почетно стање (77.845 m³), додата производња, а онда одузета продаја и интерна реализација. Добијени износ је затим умањен за 25 m³ који је уништен у пожару и отписан.

ЛОВСТВО

Газдовање матичним фондовима крупне дивљачи

У ловиштима посебне намене ЈП “Војводинашуме“ газдује се пре свега крупном дивљачи, од којих се по свом биолошком и економском значају издвајају две главне гајене врсте: јелен и дивља свиња. За њима следи сrneћа дивљач као споредна гајена врста и две алохтоне врсте муфлон и јелен лопатар којима се газдује искључиво у ограђеним ловиштима.

У ограђеним ловиштима и ограђеним деловима ловишта примењује се модел полу-интензивног и интензивног узгоја дивљачи.

Узгој дивљачи (јелен, јелен лопатар, муфлон и дивља свиња) се такође врши и у „узгајалиштима дивљачи“ и „репроцентрима дивљачи“ у циљу повећања бројности матичних фондова дивљачи и унапређења генетског потенцијала матичних фондова крупне дивљачи. Узгајалишта крупне дивљачи ЈП “Војводинашуме“ у периоду од 2021.-2024.године су почела да испоручују генетски висококвалитену дивљач другим корисницима ловишта са подручја АП Војводине и Србије.

Због пандемије Афричке куге свиња и њеног ширења на ловишта у Срему, утицала је да се почетком 2024. године усвоји нова „стратегија газдовања дивљом свињом“ у ловиштима ЈП “Војводинашуме“ и нови модели узгоја за период 2024.-2028.година којом је предвиђено формирање ловно-узгојних центара тзв. “ЛУЦ“ за интензивно гајење и лов дивљих свиња уз примени највиших стандарда у примени био-сигурносних мера.

У 17 ловишта посебне намене, ЈП “Војводинашуме“ на укупној површини од 109.824 ha ловишта, газдује са укупним матичним фондом крупне дивљачи од 7.321 јединки на дан 31.12.2024.године.

Табела 13. Бројно стање крупне дивљачи у ловиштима ЈП “Војводинашуме“ на дан 31.12.2024.године

БРОЈНО СТАЊЕ ДИВЉАЧИ ЈП“ВОЈВОДИНАШУМЕ“	БРОЈНО СТАЊЕ МАТИЧНИХ ФОНДОВА ДИВЉАЧИ-31.12. 2024. (тренд кретања бројног стања по врстама за период 2020.-2024.год.)				
	Јелен европски				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	3.839	3.770	3.665	3.593	3.529
	Срна				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	1.346	1.451	1.286	1.100	1.036
	Јелен лопатар				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	245	266	250	266	286
	Дивља свиња				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	4.728	4.992	4.717	3.601	2.315
	Муфлонска				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	56	70	86	146	155
УКУПНО:	10.214	10.549	10.014	8.705	7.321

Из табеле 1 уочава се да је укупно бројно стање матичних фондова крупне дивљачи на дан **31.12.2024.** износи **7.321** јединки, што чини **6,7** грла крупне дивљачи на 100 ha од укупне површине ловишта, што је у односу на бројно стање од **31.12.2021.** године од **10.549 јединка** или 9,6 јединка на 100 ha, представља значајно смањење бројног стања гајених врста крупне дивљачи, пре свега код дивље свиње због пандемије Афричке куге свиња у 13 од 17 ловишта.

Највеће смањење бројног стања матичних фондова је забележено код дивљих свиња, у односу на бројно стање у 2021. години када је било највеће и износило је 4.992 једине, у 2024. години бројно стање дивљих свиња је износило 2.317 јединки или за 113 % смањено у односу на бројно стање из 2021. године.

У односу на бројно стање из 2023. године посматрајући по врстама, промена бројног стања код осталих гајених врста у 2024. години се креће у распону $\pm 4 \%$ врстама.

Бројно стање матичних фондова је код обичног јелена смањено повећаним излучењем(хватањем) због превелике густине у појединим ловиштима. Код срне проблем смањења бројног стања матичног фонда је тренд који је присутан у претходних 5 година због негативног утицаја предатора, нарочито шакала који директно утиче на очекивани плански прираст код срне дивљачи.

Позитивни трендови повећања матичних фондова присутни су код муфлонске дивљачи у комплетном посматраном периоду 2020.-2024. година, као и код јелена лопатара од 2022. године. У 2025. години биће донета „Стратегија у газдовању алохтоним врстама крупне дивљачи“ у ловиштима ЈП “Војводинашуме“ као оперативни модел масовнијег увођења алохтоних врста као делимична замена за дивље свиње за период 2026.-2029. година

Уколико би се густина популације анализирао сваку гајену врсту у односу на ловно-продуктивну површину ловишта, густина популације би значајније била већа. Оваквом

густином и бројношћу популације крупне дивљачи ловишта на **109.824** ha, ЈП "Војводинашуме" спадају и даље у водећа ловишта крупне дивљачи у Србији. Узгој дивљачи у ловиштима ЈП "Војводинашуме" спроводи се у складу са ловним основама и годишњим плановима газдовања дивљачи, и средњорочном и дугорочном стратегијом развоја ловства у ЈП "Војводинашуме".

Извршење планова газдовања ловиштима у 2024. годину

У структури одстрела реализовани су одстрели следећих трофеја:

Табела 14. Одстрел по медаљама и врстама дивљачи у ловиштима ЈП "Војводинашуме" за период 2020.-2024. година

Медаље	Одстрел по медаљама и врсти дивљачи																								
	Јелен европски					Срнећа дивљач					Јелен лопатар					Дивља свиња					Муфлонска дивљач				
година	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
Златна медаља	10	9	13	10	9	0	0	0	0	0	0	2	2	1	1	4	4	0	0	0	0	0	0	0	1
Сребрна медаља	45	44	38	37	30	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	7	11	3	2	3	0	0	0	0	1
Бронзана медаља	77	71	64	52	58	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	15	25	2	8	3	0	0	0	0	0
УКУПНО	132	124	115	99	97	0	0	0	0	0	0	2	3	2	7	26	40	5	10	6	0	0	0	0	2

У **2024.** години укупно је одстрелено **114** јединке у медаљи, у **2023.** години укупно је одстрелено **111** јединки у медаљи, затим у **2022.** години **123** јединка са трофејом у медаљи, у **2021.** **166** јединке, и у **2020.** години **158** јединка трофејне крупне дивљачи је оцењено неком од медаља.

Анализом броја одстрелених трофејних јединки код ловних врста, значајно је истаћи да је код обичног јелена од укупног броја одстрелених мушких јединки чак 44 % трофеја у некој медаљи. Код јелена лопатара и муфлона су такође веома добри резултати иако су у апсолутним бројевима ради о малом броју јединки, али је позитиван тренд у реализацији веома значајан. Код вепова и срндаћа тај тренд је изразито негативан и овакви трендови су уобичајени код врста са регресијом бројних стања матичних фондова.

Остварени одстрел крупне дивљачи реализован је кроз туристички и селективни, односно узгојни одстрел. Укупно је у **2024. години** планиран одстрел од **3.199** јединке крупне дивљачи, а реализован је одстрел од **1.557** јединки или **49 %** у односу на план одстрела за 2024. годину. У селективном или узгојном је одстрелено **264** грла крупне дивљачи или 31 % од планираног узгојног одстрела, а у туристичком одстрелу је реализован одстрел од **1.293** грла или 55 % од планираног одстрела.

Планом одстрела крупне дивљачи планирана је производња меса дивљачи од 135.061 kg, а остварена је производња меса од 73.126 kg или 54,1 % од плана производње меса дивљачи за 2024. годину. Анализом остварене реализације плана производње меса, код обичног јелена извршење плана производње је била 71,1 %, затим добри резултати реализације су остварени код јелена лопатара 85 % и муфлона 41,4 %. Најслабији резултати извршења производних планова меса дивљачи су у 2024. години били код дивље свиње 39 % и срне 29 %.

Извршења донетих годишњих планова газдовања ловиштима ЈП “Војводинашуме“ у 2024. години су била у односу претходне године доста нижа, на чега је највише утицала Афричка куга свиња и великих угинућа која су била код дивљих свиња које су поред обичног јелена економски најважнија врста. Из тог разлога су слабија извршења планова које прати и лошији финансијски ефекат и смањени приходи од одстрелних такси и пружених услуга у ловиштима.

Развојни пројекти делатности ловства у 2024. години

У оквиру годишњих планова газдовања ловиштима, настављено је у 2024. години хватање живих јединки обичног јелена и њихово насељавање у ловишта на подручју Централне Србије. ЈП “Војводинашуме“ је партнерска страна у националном пројекту “SRBDEER“ који спроводи Управа за шуме Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а који се односи на реинтродукцију јелена обичног у ловишта на подручје централне Србије.

Из сопствених узгајалишта обичног јелена (*Cervus elaphus* L.) „Плавна“, “Каракуша“, „Вршачке планине“, „Делиблатска пешчара“ и „Босутске шуме“ у 2024. години реализовано је хватање и испорука живи јединки обичног јелена преко новоизграђеног централног сабирног прихватишта “Драгићев хат“ који је уједно и утоварно место и карантин за све ухваћене јединке обичног јелена из свих узгајалишта ЈП “Војводинашуме“. Овакав централизован модел прихвата и селектовања ухваћених јединки обичног јелена, даје могућност даље дистрибуције корисницима ловишта потребно полну и старосну структуру јеленске дивљачи.

Из узгајалишта јелена лопатара “Ристовача“ реализована су прва хватања и испоруке живих јединки јелена лопатара другим корисницима ловишта на подручју Србије.

Укупно у периоду 2020-2024. год. успешно је селековано, ухваћено и испоручено до јеленских прихватишта у ловишта другим корисницима на подручју централне Србије **340** јединки јеленске дивљачи, које су са успехом насељене слободну природу на подручје Таре, Златибора, Копаоника, Златара, Копаоника, Старе планине, Голије, Гоч, Озрена, Тупијница и Хомољских планина.

Узгој, селекционисање, хватање и насељавање живе дивљачи кроз комерцијалне уговоре, унапређени је пословни тренд у делатности ловства ЈП “Војводинашуме“. Ако желимо у будућности да брже развијамо ловну привреду, масовни узгој обичног јелена (*Cervus elaphus* L.) и његово насељавање у станишта из којих је нестао у претходном периоду, треба да буде приоритет, јер се ради о економски и биолошки најзначајнијој гајеној врсти и базни је основ за развој ловства и ловне привреде у АП Војводини и Србији.

Осим обичног јелена као најважније гајене врсте, крајем 2024. години је започета регистрација узгајалишта обичног јелена у узгајалишту “Матијевица“ и “Ловачког имања 1“, затим дивљих свиња у узгајалишту “Малетића луг“; јелена лопатара у узгајалиштима “Ристовача“ и муфлона у узгајалишту “Храстовача“.

УГОСТИТЕЉСТВО

ЈП “Војводинашуме“ поседује укупно 16 ловачких кућа чија основна намена и функција је пружање услуге смештаја и исхране домаћих и иностраних ловаца-туриста, и ШРЦ “Чардак“ комплекс који је намењен за ђачки, спортски и омладински рекреативни туризам. Укупан капацитет угоститељских објеката који послују у саставу ЈП “Војводинашуме“ у 2024. години је 305 кревета.

Угоститељство је у 2024. години делило судбину делатности ловства услед смањеног одстрела што је довело и до смањења прихода у делатности угоститељства.

ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ ЈП „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ И ПР АКТИВНОСТИ

Поступајући по принципима добре праксе и традиције, Предузеће је и током 2024. године на индиректан начин подстакло пошумљавање, тако што је донирало садни материјал и вршило промоцију значаја шума како у директној комуникацији, тако и путем разних медија.

Као наставак добре праксе и сарадње са магазином ЕКОЛИСТ током године обезбеђени су интересантни материјали везани за различите аспекте управљања заштићеним подручјима којима управља ЈП „Војводинашуме“ као и материјали са различитих догађаја у заштићеним подручјима предузећа. Слични текстови и материјали су објављивани и у другим штампаним медијима.

Укупно је реализовано 15 активности презентације и промоције заштићених подручја. Активности су обухватиле четири различита типа: телевизијске и медијске прилоге (7 активности), едукативне активности (3 активности), конференције за новинаре (2 активности) и презентације на фестивалима и манифестацијама (3 активности). Најзаступљенији су били ТВ и медијски прилози.

ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА У 2024. ГОДИНИ

Финансијски резултат

Финансијски резултат ЈП «Војводинашуме» за период 01.01.-31.12.2024.године приказан је кроз финансијске показатеље из биланса успеха и биланса стања.

Биланс успеха

Остварени резултат Предузећа у 2024. години дат је кроз биланс успеха за период 01.01. - 31.12.2024. године. Позиције прихода и расхода остварене су према табели у прилогу:

Табела 15. Рекапитулација ставки биланса успеха

ПОЗИЦИЈА	Реализација
1	2
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	7.183.839.798,65
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	7.107.754.963,45
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	76.084.835,200
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	31.716.076,95
Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	2.835.151
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	28.880.925,95
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	6.057.941,12
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	64.936.063,84
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	169.961.576,53
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	219.454.992,69
М. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	3.405.777,73
Њ. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	161.925.693,64
П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	158.519.917,79
С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК	68.630.313,00
Ћ. НЕТО ДОБИТАК	89.889.604,79

У периоду од 01.01-31.12.2024. године остварени су укупни приходи у износу од 7.391.575.393,25 динара, од тога пословни приходи износе 7.183.839.798,65 динара, финансијски приходи 31.716.076,95, а остали 169.961.576,53 динара, приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха износе 6.057.941,12 динара. У структури укупног прихода пословни приход учествује са 97,19 %, док финансијски учествује са 0,43 %, а остали са 2,38 %.

У укупним пословним приходима Предузећа 69,03 % су приходи од продаје производа и услуга на домаћем и иностраном тржишту и износе 5.102.553.929 динара, а 30,97 % односно 2.289.021.463,81 динара су приходи по свим осталим основама.

Укупан расход у 2024. години износи 7.394.981.170,98 динара од тога пословни расход износи 7.107.754.963,45 динара, финансијски расход 2.835.151,00 динара, а остали 219.454.992,69 динара, расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха износе 64.936.063,84 динара. У структури укупних расхода пословни учествују са 96,12 %, финансијски са 0,04 %, а остали и ванредни 3,85 %.

У укупно оствареним пословним расходима Предузећа, трошкови зарада и накнада зарада и остали лични расходи учествују са 36,39 % трошкови материјала и енергије 13,39 %, трошкови производних услуга 13,59 %, трошкови дугорочних резервисања 20,18 %, трошкови амортизације основних средстава 6,57 %, док нематеријални расходи 7,38 %.

У наведеном периоду ЈП «Војводинашуме» остварило је добитак пре опорезивања у износу од 158.519.917,79 динара, а нето добит износи 89.889.604,79 динара.

Табела 16. Биланс успеха за период 01.01-31.12.2024. године.

Матични број: 8762198

Биланс успеха за период 01.01-31.12.2024

у 000 динара

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Реализација 01.01- 31.12.2023. Претходна година	План за 01.01- 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
					План	Реализација	
1	2	3	4	5	6	7	8
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001	7.155.762	6.849.567	6.849.567	7.183.839	105
60	И. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002	100	139	139	623	448
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003	100	139	139	623	448
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004					
61	П. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005	5.003.701	4.722.352	4.722.352	5.102.554	108
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006	5.002.046	4.722.352	4.722.352	5.100.631	108
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007	1.655	0	0	1.923	0
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008	1.428.661	1.840.491	1.840.491	1.481.122	80
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009	113.702	115.132	115.132	202.168	176
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010					
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	190.058	171.453	171.453	238.555	139
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012	419.540			158.817	
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013	6.937.034	6.785.288	6.785.288	7.107.755	105
50	[I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ]	1014	169	40	40	1.560	3.900
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	940.967	726.397	726.397	990.334	136

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Реализација 01.01- 31.12.2023. Претходна година	План за 01.01- 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
					План	Реализација	
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	2.466.892	3.086.717	3.086.717	2.691.342	87
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017	1.977.810	2.440.499	2.440.499	2.148.168	88
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018	318.336	393.090	393.090	346.534	88
52, осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019	170.746	253.128	253.128	196.640	78
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	411.754	420.897	420.897	486.074	115
[58, осим 583, 585 и 586]	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021	812.026			417.365	
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	696.790	835.209	835.209	731.804	88
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	1.233.841	1.376.954	1.376.954	1.492.071	108
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	374.595	339.074	339.074	297.205	88
	V. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025	218.728	64.279	64.279	76.084	118
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026					
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	30.507	21.490	21.490	31.716	148
660 и 661	І. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028					
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029	29.132	20.140	20.140	29.215	145
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030	1.375	1.350	1.350	2.501	185
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031					
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	5.063	2.908	2.908	2.835	97
560 и 561	І. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033					
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034	4.007	2.162	2.162	2.376	110
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035	1.056	746	746	459	62
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036					
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037	25.444	18.582	18.582	28.881	155
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038					
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	3.113			6.058	
583, 585 и 586	І. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	19.467	70	70	64.936	92.766
67	[J. ОСТАЛИ ПРИХОДИ]	1041	102.786	53.774	53.774	169.962	316
57	[K. ОСТАЛИ РАСХОДИ]	1042	216.952	61.132	61.132	219.455	359
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043	7.292.168	6.924.831	6.924.831	7.391.575	107

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Реализација 01.01- 31.12.2023. Претходна година	План за 01.01- 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
					План	Реализација	
	Ј. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044	7.178.516	6.849.398	6.849.398	7.394.981	108
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045	113.652	75.433	75.433	0	0
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046	0	0	0	3.406	0
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЛИХ ПЕРИОДА	1047				161.926	
59- 69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЛИХ ПЕРИОДА	1048	24.116				
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049	89.536	75.433	75.433	158.520	210
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050					
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК						
721	[I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА]	1051	21.043	11.315	11.315	98.461	870
[722 дуг. салдо]	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИХ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	139				
[722 пот. салдо]	[III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА]	1053				29.831	
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054					
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055	68.354	64.118	64.118	89.890	140
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056					
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057					
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058					
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059					
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060					
	[V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ]						
	1. Основна зарада по акцији	1061					
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062					

Биланс стања

Биланс стања приказује финансијски положај предузећа на дан, кроз активу (средства) и пасиву (изворе).

- Актива

Актива предузећа на дан 31.12.2024. године износи 48.164.743.000 динара

Актива предузећа састоји се од:

- Уплаћеног неписаног капитала у износу од 281.000 динара;
- Сталне имовине у износу од 45.649.959.000 динара
- Обртне имовине у износу од 2.514.503.000 динара.

- Пасива

Пасива предузећа на дан 31.12.2024. године износи 48.164.743.000 динара.

Пасива предузећа састоји се од:

- Капитала предузећа у износу од 44.360.070.000 динара;
- Резервисања у износу од 2.090.377.000 динара;
- Дугорочних обавеза 8.145.000 динара;
- Дугорочних пасивних временских разграничења у износу од 420.158.000 динара;
- Дугорочних одложених прихода и примљених донација у износу од 269.496.000 динара;
- Одложене пореске обавезе у износу од 9.602.000 динара;
- Краткорочних обавеза износу од 1.006.895.000 динара.

Табела 17. Биланс стања на дан 01.01-31.12.2024. године

у 000 динара

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Стање на дан 31.12.2023. Претходна година	Планирано стање на дан 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
	Актива						
00	А. Уписани а неуплаћени капитал	0001	265	275	275	281	102
	Б. Стална имовина (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002	45.614.747	45.629.188	45.629.188	45.649.959	100
01	И. Нематеријална имовина (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	6.017	6.839	6.839	7.908	116
010	1. Улагања у развој	0004					
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	6.017	6.839	6.839	7.908	116
013	3. Гудвил	0006					
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007					
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008					

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Стање на дан 31.12.2023. Претходна година	Планирано стање на дан 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
02	II. Некретнине, постројења и опрема (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009	7.594.095	8.074.563	8.074.563	7.632.410	95
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	5.832.895	5.521.798	5.521.798	5.724.879	104
023	2. Постројења и опрема	0011	1.576.307	2.201.925	2.201.925	1.795.769	82
024	3. Инвестиционе некретнине	0012	33.749	34.361	34.361	33.749	98
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	108.563	273.126	273.126	35.358	13
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	42.581	43.353	43.353	42.655	98
029(део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015					
029(део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016					
03	III. Биолошка средства	0017	37.994.332	37.532.235	37.532.235	37.997.835	101
04 и 05	IV. Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018	13.050	14.603	14.603	10.741	74
040(део), 041(део), 042(део)	1. Учесћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019					
040(део), 041(део), 042(део)	2. Учесћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020					
043, 050(део) и 051(део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021					
044(део), 050(део), 051(део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022					
045(део) и 053(део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023					
045(део) и 053(део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024					
046	7. Дугорочни финансијска улагања (хартije од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025					
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026					
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани о остала дугорочна потраживања	0027	13.050	14.603	14.603	10.741	74
28(део) осим 288	B. Дугорочна активна временска разграничења	0028	7.253	948	948	1.065	112
288	B. Одложена пореска средства	0029	18.381	20.303	20.303		
	Г. Обртна имовина (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057 + 0058)	0030	2.208.680	2.150.712	2.150.712	2.514.503	117
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. Залихе (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031	812.183	761.173	761.173	1.052.041	138
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032	365.932	311.598	311.598	410.520	132
1 и 12	2. Недовршена производа и готови производи	0033	435.963	416.828	416.828	636.754	153
13	3. Роба	0034	1.088	2.058	2.058	1.739	84
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035	6.763	14.858	14.858	2.950	20
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036	2.437	15.831	15.831	78	0
14	II. Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања	0037	26.355	17.651	17.651		

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Стање на дан 31.12.2023. Претходна година	Планирано стање на дан 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
20	III. Потраживања по основу продаје (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	137.034	229.095	229.095	209.590	91
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039	137.034	229.095	229.095	209.590	91
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040					
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041					
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042					
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043					
21, 22 и 27	IV. Остала краткорочна потраживања (0045 + 0046 + 0047)	0044	158.771	154.749	154.749	226.858	147
21, 22 осим 223 и 224 и 27	1. Остала потраживања	0045	145.377	154.749	154.749	171.503	111
223	2. Потраживања за висте плаћен порез	0046	13.348				
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047	46			55.355	
23	V. Краткорочни финансијски пласмани (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	569.936	497.980	497.980	665.884	134
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049					
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0050					
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051	43.147	34.415	34.415	49.185	143
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052					
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053					
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054					
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055					
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056	526.789	463.565	463.565	616.699	133
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	493.960	453.033	453.033	350.690	77
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	10.441	37.031	37.031	9.440	25
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059	47.842.073	47.800.478	47.800.478	48.164.743	101
88	[Б. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА]	0060	615.312	687.006	687.006	615.704	90
	[ПАСИВА]						
	A. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	44.170.110	44.247.163	44.247.163	44.360.070	100
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	37.407.530	37.407.530	37.407.530	37.407.530	100
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403	265	275	275	281	102
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404					
32	[IV. РЕЗЕРВЕ]	0405					
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406	4.836.348	5.074.681	5.074.681	4.940.726	97

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Стање на дан 31.12.2023. Претходна година	Планирано стање на дан 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407	156.841	317.671	317.671	100.612	32
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408	2.082.808	2.082.348	2.082.348	2.112.145	101
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409	2.014.454	2.018.229	2.018.229	2.022.255	100
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410	68.354	64.119	64.119	89.890	140
	VIII. УЧЕШЋА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411					
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412	0	0	0	0	0
350	1. Губитак ранијих година	0413					
351	2. Губитак текуће године	0414					
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415	2.542.586	2.258.923	2.258.923	2.518.680	111
40	1. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	2.092.528	1.776.984	1.776.984	2.090.377	118
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417	609.331	431.245	431.245	468.644	109
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418					
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419	1.483.197	1.345.739	1.345.739	1.621.733	121
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420	10.151	8.349	8.349	8.145	98
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421					
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422					
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423					
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424					
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425					
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426					
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427	10.151	8.349	8.349	8.145	98
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428	439.907	473.590	473.590	420.158	89
498	[V. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ]	0429				9.602	
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430	276.220	32.415	32.415	269.496	831
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431	853.157	1.261.976	1.261.976	1.006.895	80
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432					
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	2	0	0	0	0
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434					

Група рачуна, рачун	П О З И Ц И Ј А	АОП	Стање на дан 31.12.2023. Претходна година	Планирано стање на дан 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435					
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436					
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437	2				
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438					
426	6. Обавезе по краткорочним хартјама од вредности	0439					
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440					
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441	80.942	99.111	99.111	37.956	38
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	365.608	327.249	327.249	400.386	122
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443					
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444					
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445	362.762	318.349	318.349	388.600	122
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446	2.769	8.850	8.850	11.058	125
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447					
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448	77	50	50	728	1.456
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	327.708	386.649	386.649	374.750	97
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450	232.310	240.765	240.765	244.724	102
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451	92.532	134.569	134.569	60.355	45
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452	2.866	11.315	11.315	69.671	616
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453					
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА [Д. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) = 0 = 0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) = 0]	0454	78.897	448.967	448.967	193.803	43
	E. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0455					
		0456	47.842.073	47.800.477	47.800.477	48.164.743	101
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	615.312	687.006	687.006	615.704	90

Дугорочна финансијска равнотежа укључује усклађивање дугорочних улагања (као што су стална актива и залихе) са дугорочним изворима финансирања (као што су капитал, дугорочна резервисања и дугорочне обавезе). Ова равнотежа одражава адекватну усклађеност између структуре имовине и финансијске структуре Предузећа, чиме се постиже финансијска стабилност и одрживост. Анализирајући период од 2004. до 2024.

године, може се закључити да је Предузеће консолидовало своју дугорочну финансијску равнотежу, што сведочи коефицијент¹, те његова дугорочна одрживост указује на способност да ефикасно управља финансијским ресурсима у дужем временском периоду.

Табела 18. Приказ дугорочне финансијске равнотеже у периоду 2004-2024. године

Година	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ЈП "Војводинашуме"	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01	1,03	1,03	1,04	1,02	1,01	1,02	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00

У прегледу наведеног периода може се закључити да се Предузеће налази у стању стабилне дугорочне финансијске равнотеже. Краткорочна финансијска равнотежа подразумева да се краткорочно везана средства (краткорочна потраживања + готовина) финансирају из краткорочних извора (краткорочне обавезе). Постојање краткорочне финансијске равнотеже² значи да су извори по својој рочности усаглашени са средствима, те је Предузеће финансијски стабилно на краatak рок.

Табела 19. Приказ краткорочне финансијске равнотеже у периоду 2004-2024. године

Година	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ЈП "Војводинашуме"	1,25	1,03	1,11	1,26	1,18	1,53	1,85	1,64	1,68	1,75	1,53	2,82	3,29	1,14	1,08	1,91	1,04	1,02	1,02	1,01	1,00

Из табеларног прегледа може се закључити да се Предузеће налази у стању краткорочне финансијске равнотеже у посматраном периоду тј. да постоји финансијска ликвидност Предузећа на краatak рок. Сва потраживања предузећа по основу уговора о продаји дрвних сортимената на одложено плаћање покривена су средствима обезбеђења.

По Закону о шумама, Закону о ловству и другим позитивним законским прописима Предузеће је у обављању јавне мисије упућено да конкурише за буџетска средства из Буџета Републике Србије и Буџета АП Војводине на основу расписаних конкурса. У оствареним приливима Предузећа су и средства у износу од **270.290.528,00 динара**, која су дозначена из Буџета Републике Србије и Буџета АП Војводине на рачун предузећа у току 2024. год. за суфинансирање и финансирање остварених расхода и инвестиција.

Наменска средства, на име расписаних конкурса, дозначена из Буџета Републике Србије износе **31.353.334,54 динара**.

Наменска средства, на име расписаних конкурса, дозначена из Буџета АП Војводине износе **238.937.193,46 динара**.

¹ вредност коефицијента изнад 1 – постојање дугорочне финансијске равнотеже

² вредност коефицијента у интервалу 1- 1,5 – постојање краткорочне финансијске равнотеже

Укупан износ средстава уплаћених у буџет од стране Предузећа у 2024. години:

- на име накнаде за коришћење шума 65.794.369,55 дин.,
- на име накнаде за коришћење ловостајем заштићених врста дивљачи 6.912.081,14 дин;
- на име накнаде за коришћење вода уважене су Жалбе на издата Решења за накнаду за одводњавање од 2019-2023. године и донета су нова Решења за накнаду са мањим износима обавезе за накнаде чиме је утврђена преплата. Током 2024. години није било уплата на име накнаде за коришћење вода.

што укупно износи 72.706.450,69 динара.

Укупан износ средстава уплаћених Пореској управи – Центар за велике пореске обвезнике, по основу пореза на додату вредност (ПДВ) у 2024. години износи 545.182.680,00 динара.

У буџет је у 2024. години по основу остварене добити у претходној 2023. години уплаћено 34.177.181,00 динара.

Укупне уплате по свим основама износе: 652.066.311,69 динара.

У складу са чланом 34. став 4. Закона о рачуноводству:

- тачка 9.: потребно је истаћи да предузеће не користи финансијске инструменте;
- тачка 10.: циљеви и политике у области управљања финансијским ризицима дефинисани су тако да се заштита од ризика обезбеђује средствима обезбеђења свих потраживања од купаца, као што су менице и банкарске гаранције.
- тачка 11.: не постоји изложеност ценовном ризику, цене се формирају на бази тржишних кретања уз сагласност владе АПВ, набавне цене се формирају на тендерима, и не носе ризике, кредитни ризик не постоји јер предузеће није кредитно задужено.

Извештај о плаћањима ауторитетима власти

У складу са чланом 39. Закона о рачуноводству Предузеће је извршило следећа плаћања ауторитетима власти:

- на име накнаде за коришћење шума 65.794.369,55 дин.,
- на име накнаде за коришћење ловостајем заштићених врста дивљачи 6.912.081,14 дин.

што укупно износи 72.706.450,69 динара.

- На име уплате дела добити оснивачу 34.177.181,00 дин.

Укупна плаћања ауторитетима власти у 2024. години износе 106.883.631,69 дин
Исплаћене зараде у 2024. години

Исплата зарада врши се у текућем месецу за претходни месец. Зараде су исплаћиване у складу са важећом законском регулативом. Укупно исплаћене и обрачунате зараде (брutto I) износе 2.148.167.734 динара од планираних 2.440.499.112 динара по програму пословања за 2024. годину или 88 %.

Табела 20. Трошкови запослених за период 01.01.-31.12.2024. године у динарима

Р. бр.	Трошкови запослених	Реализација 01.01-31.12.2023. Претходна година	План за 01.01-31.12.2024. Текућа година	01.01.-31.12.2024		Проценат реализација
				План	Реализација	
1	Маса НЕТО зарада (зарада по одбитку припадајућих пореза и доприноса на терет запосленог)	1.423.632.607	1.757.049.877	1.757.049.877	1.547.952.873	88
2	Маса БРУТО 1 зарада (зарада са припадајућим порезима и доприносима на терет запосленог)	1.977.810.100	2.440.499.112	2.440.499.112	2.148.167.734	88
3	Маса БРУТО 2 зарада (зарада са припадајућим порезима и доприносима на терет послодавца)	2.296.143.654	2.833.588.645	2.833.588.645	2.494.701.208	88
4	Број запослених по кадровској евиденцији - УКУПНО*	1.438	1.542	1.542	1.397	91
4.1	- на неодређено време	1.272	1.346	1.346	1.270	94
4.2	- на одређено време	166	196	196	127	65
5	Накнаде по уговору о делу	5.841.176	7.041.631	7.041.631	7.856.986	112
6	Број прималаца накнаде по уговору о делу*	5	8	8	6	75
7	Накнаде по ауторским уговорима					
8	Број прималаца накнаде по ауторским уговорима*					
9	Накнаде по уговору о привременим и повременим пословима					
10	Број прималаца накнаде по уговору о привременим и повременим пословима*					
11	Накнаде физичким лицима по основу осталих уговора	604.235	7.204.000	7.204.000	665.412	9
12	Број прималаца накнаде по основу осталих уговора	1	99	99	1	1
13	Накнаде члановима скупштине*					
14	Број чланова скупштине*					
15	Накнаде члановима надзорног одбора	4.443.318	5.040.960	5.040.960	5.040.948	100
16	Број чланова надзорног одбора*	3	3	3	3	100
17	Накнаде члановима Комисије за ревизију					
18	Број чланова Комисије за ревизију*					
19	Превоз запослених на посао и са посла	74.820.321	87.392.903	87.392.903	71.795.372	82
20	Дневнице на службеном путу	13.188.189	14.838.882	14.838.882	14.896.798	100
21	Накнаде трошкова на службеном путу	9.997.456	10.095.702	10.095.702	10.568.456	105
22	Отпремнина за одлазак у пензију	13.744.830	13.982.431	13.982.431	29.318.647	210
23	Број прималаца отпремнине	33	32	32	62	194
24	Јубиларне награде	59.814.697	52.848.430	52.848.430	60.471.977	114
25	Број прималаца јубиларних награда	178	149	149	154	103
26	Смештај и исхрана на терену	383.934	5.056.405	5.056.405	58.983	1
27	Помоћ радницима и породици радника	17.975.793	14.890.213	14.890.213	17.899.790	120
28	Стипендије	7.455.934	10.421.777	10.421.777	10.138.163	97
29	Остале накнаде трошкова запосленима и осталим физичким лицима	8.295.143	10.250.000	10.250.000	12.757.653	124
30	Трошкови стручног усавршавања	1.419.899	2.340.507	2.340.507	3.037.218	130

Остварени трошкови запослених, у посматраном периоду, одступају од планираних трошкова на следећим позицијама:

- Укупно реализовани износ по основу свих Уговора незнатно одступа од планираног износа, а реализовани број прималаца је у оквиру планираног броја.

Исплата накнада по уговору о делу се односи на ангажовање 6 физичких лица по основу учешћа у изради пројектног резултата у оквиру пројекта LIFE WILDisland у оквиру програма "LIFE Nature and Biodiversity. Накнада се рефундира по завршетку Пројекта.

Накнада физичким лицима по основу осталих уговора се односи на месечну исплату физичком лицу по основу Уговора о закупу паркинг простора, број:7859 од 08.11.2022. и Анекс уговора, број: 7859/1 03.01.2023. год., за огранак ШГ Нови Сад. Физичко лице је правни наследник паркинг простора који је био у власништву предузећа К&Б ОПТИК ДОО Нови Сад са којим је Огранак ШГ Нови Сад имао закључен Уговор о закупу у претходним годинама. Укупно исплаћени износ на годишњем нивоу је у оквиру планираног износа.

- На позицији накнаде трошкова на службеном путу реализација незнатно одступа од планираног износа. Трошкови се односе на трошкове смештаја, трошкове горива, услуга превоза, туристичке таксе, паркинг и др. везано за сајмове лова и ловног туризма.
- На позицији отпремнина за одлазак у пензију остварена је већа реализација и у финансијском износу и у броју прималаца. Отпремнина се исплаћује запосленима који стичу право за одлазак у старосну пензију и запосленима за одлазак у инвалидску или превремену старосну пензију (у складу са законодавном регулативом). Природа отпремнина је таква да се не може егзактно планирати.
- На позицији јубиларне награде остварена је већа реализација у финансијском износу јер се висина утврђује према просечној заради по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, на дан исплате и у складу са чланом 90. Колективног уговора код послодавца.
- На позицији помоћ радницима и породици радника остварена је већа реализација у односу на планирани износ. Природа новчаних помоћи радницима је таква да се не може егзактно планирати. Исплата је вршена на основу Колективног уговора, Члан 93.- Трошкови погребних услуга и Члан 95.- Солидарна помоћ и то:

- за ублажавање последица елементарних непогода, дуже и теже болести запосленог или члана његове уже породице, набавку лекова, у износу од 6.876.238,00 динара;
- за пружање помоћи породици умрлог запосленог и трошкове погребних услуга у износу од 6.329.586,00 динара;
- за рођење детета једном од родитеља, у износу од 4.639.966,00 динара,
- На позицији остале накнаде трошкова запосленима и породици и осталим физичким лицима остварена је незнатно већа реализација од планираног износа из разлога што ти трошкови обухватају и давања новогодишњих пакетића деци запослених у IV кварталу, Чланом 98. став 1, тачка 1. Колективног уговора: „Послодавац обезбеђује средства за: 1. Куповину новогодишњих пакетића за децу запослених, у висини неопорезивог износа по детету, до навршених 12 година живота“. У ту сврху реализован је износ од 8.647.090,00 динара за укупно 641 деце (спроведена је јавна набавка).
- На позицији трошкови стручног усавршавања запослених реализован је незнатно већи износ од планираног из разлога новодонетих прописа из области јавних финансија, интерне ревизије, безбедности и здравља на раду, безбедности информационог система, из области Закона о јавним набавкама, електронског фактурисања, архивирања и сл.

Доминантну позицију у трошковима запослених чини маса средстава за зараде запослених у износу од 2.494.701.208 динар од чега се износ од 2.148.167.734 динара односи се на бруто I зараде, а износ од 346.533.474 динара на социјалне доприносе на терет послодавца. Исплата зарада врши се у законском року у складу са планираном масом за зараде у Годишњем програму пословања за 2024. годину и бројем запослених који је био одређен Покрајинском уредбом о максималном броју запослених на неодређено време у систему АП Војводине. Реализација не одступа од планираних износа.

Код осталих ставки трошкова запослених исплате су у оквиру планираних за период 01.01 - 31.12.2024.год., како је и приказано у табели у прилогу.

Табела 21. Распон исплаћених и планираних зарада у периоду 01.01. до 31.12.2024.

у динарима

		План		Реализација	
		Бруто I	Нето	Бруто I	Нето
Запослени без пословодства	Најнижа појединачна зарада	68.844	50.759	68.381	50.435
	Највиша појединачна зарада	350.823	248.427	344.956	244.315
	Просечна зарада	0	0	127.171	91.647
Пословодство	Најнижа појединачна зарада	366.831	259.649	312.268	221.400
	Највиша појединачна зарада	366.831	259.649	365.699	258.855
	Просечна зарада	0	0	341.914	242.182

За период 01.01 – 31.12.2024. год. реализована најнижа појединачна зарада за запослене без пословодства је у оквиру планираног износа .

За период 01.01 – 31.12.2024. год. реализована најнижа и највиша зарада за пословодство је у оквиру планираног износа.

Добит Предузећа у периоду 2011-2023

Предузеће је у посматраном периоду из године у годину остваривало позитиван резултат, а преглед по годинама је дат у табели која следи:

Табела 22. Нето добит за период од 2011-2023. године

у динарима

Пословна година	Укупна остварена нето добит	Година уплате у буџет	Износ уплаћен у буџет по основу добити из претходне године	Правни основ (број одлуке Владе)	Датум уплате	Износ уплаћен у буџет по основу добити из претходних година	Правни основ уплате из претходних година ³	Укупно уплаћено у буџет
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4+7
2023	68.354.362,00	2024	34.177.181,00	1888/55-4	26.11.2024			34.177.181,00
2022	78.442.671,00	2023	39.221.336,00	1972/XXXXIX-4	29.11.2023.			39.221.336,00
2021	25.062.568,00	2022	18.796.926,00	023-31/2022	25.11.2022.			18.796.926,00
2020	76.089.012,00	2021	57.066.759,00	023-22/2021	29.11.2021.			57.066.759,00
2019	34.013.582,00	2020	25.510.187,00	023-12/2020	27.11.2020			25.510.187,00
2018	325.039.869,66	2019	162.519.934,83	022-573/2019	25.11.2019			162.519.934,83
2017	431.904.036,00	2018	215.952.018,00	022-998/2018	30.11.2018			215.952.018,00
2016	498.036.036,26	2017	249.018.018,13	023-39/2017	21.11.2017			249.018.018,13
2015	95.512.600,00	2017	47.756.300,00	402-129/2016	05.01.2017			47.756.300,00
2014	77.545.073,00	2015	38.772.536,50	2410/ХИИИ-2	30.11.2015			38.772.536,50
2013	66.407.560,00	2014	33.203.780,00	4111/ИИ-2	28.11.2014			33.203.780,00
2012	43.629.684,00	2013	21.814.842,00	4080/XXXVIII-2	27.12.2013			21.814.842,00
2011	35.701.899,80	2012	17.850.949,90	3810/XXVI-6	28.11.2012			17.850.949,90

Исплата дела добити запосленима

Од остварене нето добити за 2023. годину у 2024. вршена је исплата дела нето добити запосленима у нето износу од 12.000,00 дин. за сваког запосленог који је радио у 2023. години.

Извештај о токовим готовине

Токови готовине у посматраном периоду приказани су у табели у прилогу.

Табела 23. Биланс токова готовине за период 01.01.- 31.12.2024. године

у 000 динара

ПОЗИЦИЈА	АОП	Реализација 01.01-31.12.2023. Претходна година	План за 01.01- 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
				План	Реализација	
[А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ]						
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	7.056.316	6.698.247	6.698.247	7.094.873	106
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	5.880.625	5.933.122	5.933.122	5.854.527	99
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	13.686	11.230	11.230	14.028	125
3. Примљене камате из пословних активности	3004	2.129	1.704	1.704	2.312	136
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	1.159.876	752.191	752.191	1.224.006	163
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	5.716.263	5.979.748	5.979.748	6.222.012	104
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	2.137.003	1.978.224	1.978.224	2.376.561	120
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	131.295	89.654	89.654	123.334	138
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	2.488.025	3.086.716	3.086.716	2.723.281	88
4. Плаћене камате у земљи	3010	3.933	3.116	3.116	2.270	73
5. Плаћене камате у иностранству	3011					
6. Порез на добитак	3012	4.637			18.308	
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	681.146	674.095	674.095	670.516	99
8. Остали одливи из пословних активности	3014	270.224	147.943	147.943	307.742	208
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	1.340.053	718.499	718.499	872.861	121
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016	0	0	0	0	0
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА						
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	97.127	218.416	218.416	78.621	36
1. Продаја акција и удела	3018					
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019	37.192	11.212	11.212	41.255	368
3. Остали финансијски пласмани	3020	34.353	177.206	177.206	11.203	6
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021	25.582	29.998	29.998	26.163	87
5. Примљене дивиденде	3022					
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	510.928	501.253	501.253	416.336	83
1. Куповина акција и удела	3024		0	0		0
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	486.185	501.253	501.253	312.795	62
3. Остали финансијски пласмани	3026	24.743			103.541	
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027	0	0	0	0	0
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	413.801	282.837	282.837	337.715	119

ПОЗИЦИЈА	АОП	Реализација 01.01-31.12.2023. Претходна година	План за 01.01- 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализација
				План	Реализација	
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА						
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	37.588	95.286	95.286	79.847	84
1. Увећање основног капитала	3030					
2. Дугорочни кредити у земљи	3031	1.618			2.047	
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032					
4. Краткорочни кредити у земљи	3033					
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034					
6. Остале дугорочне обавезе	3035					
7. Остале краткорочне обавезе	3036	35.970	95.286	95.286	77.800	82
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	849.326	495.624	495.624	760.304	153
1. Откуп сопствених акција и удела	3038					
2. Дугорочни кредити у земљи	3039					
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040					
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	2.503	23.618	23.618	5.545	23
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042					
6. Остале обавезе	3043	779.151	472.006	472.006	692.692	147
7. Финансијски лизинг	3044					
8. Исплаћене дивиденде	3045	67.672			62.067	
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - III)	3046	0	0	0	0	0
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (III - I)	3047	811.738	400.338	400.338	680.457	170
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	7.191.031	7.011.949	7.011.949	7.253.341	103
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	7.076.517	6.976.625	6.976.625	7.398.652	106
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	114.514	35.323	35.323	0	0
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051	0	0	0	145.311	0
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	379.128	417.108	417.108	493.960	118
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	1.375	1.350	1.350	2.500	185
[I. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ]	3054	1.057	746	746	459	62
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	493.960	453.036	453.036	350.690	77

У посматраном периоду остварен је нето одлив готовине у износу од 145.311 хиљада динара.

Средства за посебне намене

Табела 24. Преглед средстава за посебне намене за период 01.01-31.12.2024. године

Р. бр.	Позиција	План за 01.01- 31.12.2023. Претходна година	Реализација 01.01- 31.12.2023. Претходна година	План за 01.01- 31.12.2024. Текућа година	01.01-31.12.2024.		Проценат реализације 01.01- 31.12.2024./План 01.01-31.12.2024
					План	Реализација	
1	Спонзорство	0	0	0	0	0	0
2	Донације	17.887.726	5.091.129	17.887.726	17.887.726	8.510.645	47,58
3	Хуманитарне активности	0	0	0	0	0	0
4	Спортске активности	0	0	0	0	0	0
5	Репрезентација	6.318.000	6.460.322	6.318.000	6.318.000	5.822.602	91,68
6	Реклама и пропаганда	6.291.077	6.510.220	6.291.077	6.291.077	3.083.217	49,01
7	Остало	7.198.515	5.810.874	7.198.515	7.198.515	4.531.604	62,95

Реализација средства за посебне намене која се односе на донације, рекламу и пропаганду, и остало су у оквиру планираних износа, док је износ за репрезентацију, рекламу и пропаганду незнатно преко планираног износа.

У оквиру донација остварена је реализација:

- садног материјала локалним самоуправама и институцијама - Акција: „Засади дрво”, „За зеленију Војводину” у износу од 1.250.439,00 динара;
- огревног дрвета социјално угроженим породицама, месо дивљачи, трупци и остале помоћи у износу 4.580.206,00 динара;
- у новцу 2.680.000,00 динара, разним институцијама.

Остварени рацио индикатори у 2024. години

ИНДИКАТОРИ ЛИКВИДНОСТИ

1. Општа ликвидност

$$\frac{\text{обртна средства}}{\text{краткорочне обавезе}} = \frac{2.514.503}{1.006.895} = 2,4973$$

2. Убрзана ликвидност

$$\frac{\text{обртна средства} - \text{залихе}}{\text{краткорочне обавезе}} = \frac{1.462.462}{1.006.895} = 1,4525$$

Предузеће приказује висок ниво ликвидности, што се потврђује путем општег коефицијента ликвидности који премашује вредност од 2. (овај коефицијент мора бити 2 или више како би се адекватно покриле обавезе). Такође, коефицијент брже ликвидности од 1.4525 потврђује ликвидност Предузећа, чак и по строжијем критеријуму у односу на претходни коефицијент.

ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ

1. Просечан период наплате потраживања

$$\frac{\text{просечни салдо купаца}}{\text{приход од продаје}} * 365 = \frac{209.590.000}{5.102.554.000} * 365 = 14,99 \text{ дана}$$

2. Просечан период плаћања обавеза

$$\frac{\text{обавезе према добављачима}}{\text{приход од продаје}} * 365 = \frac{399.658.000}{5.102.554.000} * 365 = 28,59 \text{ дана}$$

Оба коефицијента указују на висок ниво одговорности и ликвидности у пословању Предузећа. Наплата потраживања се врши у просеку за 14,99 дана при чему је максимални валутни рок предвиђен уговорима 60 дана.

ОСТВАРЕЊЕ ПЛАНА ЗАПОСЛЕНИХ

На дан 31.12.2024. године број запослених износи 1.397 запослених по основу рада на неодређено и одређено радно време.

Од наведеног броја радника у шумском газдинству Сремска Митровица је запослено **575**, у шумском газдинству Панчево је запослено **270**, у шумском газдинству Нови Сад је запослено **233**, у шумском газдинству Сомбор је запослено **248**, **24** радника је запослено у огранку предузећа „Војводинашуме-Ловотурс“, а **4** у „Војводинашуме Турист“-у. Дирекција Предузећа броји **43** запослена радника.

Старосна структура запослених:

- до 20 година старости 3 запослена, од 21 до 30 година 92 запослених, од 31 до 40 година 281 запослена, од 41 до 50 година 384 запослених, од 51 до 60 година 459 запослена и преко 60 година 178 запослених.

Структура запослених по стажу:

- до 10 година стажа има 337 запослена, од 11 до 20 година 349 запослена, од 21 до 30 година 365 запослених, преко 30 година 346 запослена.

Структура запослених по полу:

- жена 242, а мушкараца 1.155
127

Број ангажованих по основу уговора:

- 6 ангажована лица - жене 3, мушкарци 3.

Табела 25. Динамика запослених за 2024. годину

Р. бр.	Основ одлива / пријема кадрова	Број запослених на неодређено време			Број запослених на одређено време			Број ангажованих по основу уговора (рад ван радног односа)		
	Стање на дан 31.12.2023	1.272			166			4		
	Одлив кадрова	88			98					
	Пријем	86			59			2		
	Стање на дан 31.12.2024	Укупан број	Број жена	Број мушкараца	Укупан број	Број жена	Број мушкараца	Укупан број	Број жена	Број мушкараца
		1.270	218	1052	127	24	103	6	3	3

Реализација одлива кадрова на неодређено време у периоду 31.12.2023. - 31.12.2024. године износи:

- 49 запослених по основу одласка у пензију - старосна пензија;
- 8 запослени превремена старосна пензија;
- 6 запослена инвалидска пензија;
- 10 запослених је преминуло;
- 1 запослени отказ уговора о раду;

- 14 запослених су прекинула радни однос по својој вољи.

Укупан одлив кадрова на неодређено време износи 88 запослених.

У периоду 31.12.2023. - 31.12.2024. године 86 запослених је примљено у радни однос на неодређено време у складу са следећим Закључцима за пријем у радни однос на неодређено време код корисника јавних средстава у АПВ:

- 11 запослених на основу Закључака за пријем у радни однос на неодређено време код корисника јавних средстава у АПВ, 51 Број:112-556/2024 од 30.01.2024. год,
- 26 запослених на основу Закључка за пријем у радни однос на неодређено време код корисника јавних средстава у АПВ, 51 Број:112-3402/2024 од 25.04.2024. год,
- 49 запослени на основу Закључка за пријем у радни однос на неодређено време код корисника јавних средстава у АПВ, 51 Број:112-6893/2024 од 30.07.2024 год,

На дан 31.12.2024. год, укупан број запослених на неодређено време износи 1.270 - 218 жене и 1.052 мушкараца.

Број запослених на неодређено време у 2024. год. одређен је Годишњим програмом пословања ЈП за 2024 .год. - 1.346 запослених.

У периоду 31.12.2023. - 31.12.2024. године број запослених на одређено време и број ангажованих по основу уговора је у оквиру 10 % у односу на број запослених на неодређено време, у складу са Годишњим програмом пословања ЈП за 2024.год., и Покрајинском уредбом о максималном броју запослених у јавном сектору и преко 10% по основу:

- Закључак комисије којим се даје сагласност за додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава која су у надлежности АП Војводине, 51 Број: 112-12629/2023-1 од 26.12.2023.) којим је одобрен пријем у радни однос на одређено време због повећаног обима посла за 42 лица, преко 10 % укупног броја запослених на неодређено време, на период од 01.01. - 30.04.2024.год.
- Закључак комисије којим се даје сагласност за додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава која су у надлежности АП Војводине, 51 Број: 112-3402/2024-1 од 25.04.2024. којим је одобрен пријем у радни однос на одређено време због повећаног обима посла за 40 лица, преко 10 % укупног броја запослених на неодређено време, на период од 01.05. - 31.08.2024.год.
- Закључак комисије којим се даје сагласност за додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава која су у надлежности АП Војводине, 51 Број: 112-8017/2024-1 од 28.08.2023. год. којим је одобрен пријем у радни однос на одређено

време због повећаног обима посла за 38 лица, преко 10 % укупног броја запослених на неодређено време, на период од 01.09.2024. - 31.12.2024. год.

Укупан број запослених примљених на одређено време у периоду од 31.12.2023-31.12.2024. год. износи 59, од тога :

- до 10 % - 46 запослена,
- преко 10 % по одлуци комисије - 4 запослена,
- замена радника на боловању 9 запослених лица.

Одлив запослених за период 31.12.2023. - 31.12.2024. год. на одређено време износи 98 запослени, од тога :

- 12 запослених којима је истекао Уговор о раду за период на који су били ангажовани:
- 86 прекид радног односа - прелазак на неодређено

Укупан број запослених на одређено време на дан 31.12.2024.год, износи 127 од тога 24 жена и 103 мушкараца и то:

- Изабрано лице - Директор ЈП - 1 запослени;
- У оквиру 10 % у односу на неодређено време - 114 запослени;
- Замена радника на боловању - 12 запослених.

Број ангажованих лица по основу уговора (рад ван радног односа) износи 6 - 3 жене и 3 мушкарца.

Укупан број запослених и ангажованих лица на дан 31.12.2024.год износи 1.403.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Укупна инвестициона улагања износе 1.424.267.943,00 динара, од чега је 239.409.172,00 динара инвестирано у механизацију и опрему. У грађевинске објекте уложено је 18.665.414,00 динара, док је у изградњи шумских путева ради отварања шумских комплекса уложено 103.576.107,00 динара. Остварене биолошке инвестиције износе 1.062.617.250,00 динара.

Преглед по годинама и структури инвестиционих улагања дат је у табели:

Табела 26. инвестициона улагања у периоду 2004-2024. година

Врста инвестиције	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Биолошке инвестиције	418.487.387,00	373.852.427,00	565.738.095,00	687.772.759,18	759.712.677	669.130.942	608.817.235
Шумски путеви	27.781.708,00	43.424.130,00	45.852.741,00	52.784.396,00	55.389.184	30.565.076	39.752.708
Механизација и опрема	66.870.649,00	93.392.532,00	72.338.768,00	132.331.080,73	220.294.437	24.667.484	89.211.947
Грађевински објекти	9.600.233,00	12.344.495,00	17.609.967,00	36.263.571,00	72.396.249	32.669.843	30.191.343
Станови	6.067.738,00		3.154.278,00				
Остало		13.193.928,00	7.881.163,00				
УКУПНО:	528.807.715,00	536.207.512,00	712.575.012	909.151.807	1.107.792.547	757.033.345	767.973.232

Врста инвестиције	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Биолошке инвестиције	897.074.112	941.504.349	1.031.082.148	871.449.918	901.967.073	889.224.639	909.658.243
Шумски путеви	112.802.041	88.264.927	66.085.512	23.165.723	37.944.801	57.530.778	92.375.115
Механизација и опрема	173.752.581	185.125.248	231.032.216	136.501.520	131.788.675	162.506.629	407.759.473
Грађевински објекти	87.901.762	76.920.530	41.958.628	85.998.196	15.244.122	31.107.334	79.491.503
Станови							
Остало				397.800			
УКУПНО:	1.271.530.496	1.291.815.054	1.370.158.504,00	1.117.513.156	1.086.944.671	1.140.369.380	1.489.284.334

Врста инвестиције	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Биолошке инвестиције	719.011.347,00	847.432.969	1.008.688.225	1.141.974.086	1.050.231.045	785.755.626,00	1.062.617.250
Шумски путеви	117.161.134,00	107.324.307	193.680.351	124.807.618	130.089.408	130.902.464,00	103.576.107
Механизација и опрема	457.959.479,00	377.202.817	123.373.551	283.458.157	373.105.776	436.327.971,00	239.409.172
Грађевински објекти	53.753.020,00	37.187.761	65.040.169	33.433.193	36.182.750	29.300.112,00	18.665.414
Станови							
Остало							
УКУПНО:	1.347.884.980,00	1.369.147.854	1.390.782.296	1.583.673.054	1.589.608.979	1.382.286.173	1.424.267.943

Узлазни тренд у инвестиционим улагањима присутан је од оснивања Предузећа како је приказано у табели.

Улагање у савремену опрему за обављање основне делатности представља дугорочну стратегију унапређења основних средстава предузећа. Континуитет у оваквим инвестицијама доприноси повећању продуктивности рада и побољшању квалитета услуга у оквиру јавне мисије која је поверена предузећу. С друге стране, стална инвестиција у изградњу шумских путева имплицира отварање шумских комплекса, што доводи до смањења трошкова транспорта и извоза дрвета до стоваришта услед смањења транспортних удаљености. Ова стратегија унапређује оперативне процесе и подиже ефикасност пословања.

Осим позитивних ефеката на интерне капацитете, изградња путева доноси значајне користи и локалном становништву, будући да поједини од тих путева формирају мрежу саобраћајница која није искључиво у функцији Предузећа. У току 2024. године, изграђено је 2,05 km тврдых шумских путева. Поред унапређења инфраструктуре, ова активност продужава век трајања опреме смањења трошкова одржавања услед мањег хабања и оптерећења при транспорту.

До сада, на територији којом газдује ЈП "Војводинашуме" у сврху отварања шумских комплекса, изграђено је укупно 332,05 km тврдых шумских путева. Ова инфраструктура представља темељ за унапређење оперативне ефикасности и дугорочно одрживо управљање шумским ресурсима.

Инвестирање у биолошке инвестиције подразумева директно обављање основне делатности предузећа кроз одржавање постојећег квалитета и обима, као и повећање шумовитости Покрајине. Посебан акценат стављен је на унапређење квалитета семенског и садног материјала, што представља предуслов за одрживи развој и очување биодиверзитета. Реализација улагања у биолошке инвестиције је нешто испод планираног нивоа, због природе улагања везано за временске услове и низа биолошких и абиолошких фактора који су укључени у процес пошумљавања, спроведених јавних набавки и због недостатка додатне радне снаге за послове у шумарству, јер у локалним срединама није могуће наћи довољан број радника.

Динамика реализације инвестиција у потпуности зависи од потреба које су у складу са производним циклусом, реализацијом јавних набавки и пословним политикама у оквиру финансијских и комерцијалних функција предузећа. Напомињемо да је спровођење инвестиција директно повезано са реализованим тендерским процедурама у 2024. години.

Директор,
Роланд Кокаи, мастер економиста

